"הפצה של איבה כלפי היהודים היא מה שמכונה אנטישמיות... הסתה נגד יהודים מצדם של קפיטליסטים היא חזון נפרץ גם בארצות אחרות. הדבר נעשה על ידי הקפיטליסטים כדי לטשטש את ראייתם של הפועלים והשכירים המועסקים בשרותם, ולהסיט את תשומת לבם מאויבם האמיתי – מן ההון ובעליו... ייבושו וייכלמו כל אלה הזורעים איבה כלפי היהודים ושנאה כלפי בני אומות אחרות." (לנין, "על ההסטה לפרעות ביהודים", 1919).

אנטישמיות הייתה האידאולוגיה שתרמה באורחותיה של הדיקטטורה הנאצית את חלקה לרצח עם תעשייתי, מאורגן בידי מוסדות המדינה, רצח עם אשר בוצע ב-6 מיליון יהודים ויהודיות, מטף ועד זקן.

האנטישמיות בגרמניה נשענת על מסורת בת מאות שנים, ושורשיה העמוקים מזינים מורשת נפסדת השלובה בהיסטוריה הגרמנית ושהשפעותיה חלחלו גם אל שורותיה של תנועת העובדים. לא הנאצים המציאו אותה, היא התקיימה גם במערב-גרמניה למן הרגע הראשון, והיא קיימת גם בגרמניה של היום במגוון של צורות ודרגות. אחרי הטקס שחלק כבוד לאס-אס בביטבורג היא שבה והופיעה במרחב הציבורי בבטחון עצמי מחודש. האנטישמיות התחזקה שוב במעגלים ימניים קיצוניים וגם "שמאליים-ליברליים" ונעשתה אידיאולוגיה להתהדר בה.

האיפוק בן עשרות השנים (איפוק לפחות מבחינות מסוימות) שחזינו בו מאז 1945 בשל "טריותו" של זיכרון אושוויץ, הטאבו שהתהדרנו בו בנוגע ל"אי-לגיטימיות של ביקורת על יהודים" – כל אלה נבחנים מחדש אחרי 40-50 שנה; הריסון שהוטל על דעות קדומות בדבר התנהגויות יהודיות-טיפוסיות מוסר. בין המושמצים והמותקפים נמצאים ניצולי אושוויץ, המהווים בגופם כתב אישום חי נגד פשעי האימפריאליזם הגרמני. הדברים מגיעים לכדי ההלעזה הנפשעת, שאת אושוויץ יכלו לשרוד רק "הברוטליים ביותר" או אנשים "שמצפונם לא נוהג לייסרם". כך נראית צורה מיוחדת של אנטישמיות ושל הסתה נגד יהודים אחרי אושוויץ, **ובגלל אושוויץ!**

האנטישמיות היא אחת הצורות הקיצוניות ביותר של שוביניזם וגזענות. היא מאיימת איום ישיר על האוכלוסייה היהודית בגרמניה, והיא טומנת בחובה גם את הסכנה לפרוץ פרעות. האנטישמיות גברה בשנים האחרונות התגברות ניכרת. השחתה והרס של בתי-עלמין יהודיים – אלו מתרחשים חדשים לבקרים, ולטרור האנטישמי הנאצי יש מגוון מופעים, החל בהצתות באתרי ההנצחה – מחנות הריכוז לשעבר – זקסנהאוזן ובוכנוולד, עבור בהצתה של בית הכנסת בליבק, וכלה ברציחתו הברוטלית של קרל-הנס רוהן (Rohn), שהנאצים סברו שהוא ממוצא יהודי. כל זה התאפשר, וגם לובה, על ידי תעמולה אנטישמית, שפוליטיקאים גרמנים – נציגי המדינה – הוסיפו לה משלהם, וכן על ידי הכחשת רצח העם התעשייתי באושוויץ ובמחנות ההשמדה האחרים, הכחשה אשר הלכה ואיבדה כל בושה.

משום כך מוכרחים הכוחות הדמוקרטיים והמהפכניים בגרמניה להחריף את מאבקם באנטישמיות על כל צורותיה, ולתמוך באופן סולידרי באוכלוסייה היהודית בגרמניה במאבקה נגד אפליה ורדיפות, וכן להפיץ ברבים את תולדות מאבקם זה.

כמו שאמר סטאלין: **"הקומוניסטים, בתור אינטרנציונליסטים עקביים, הם אויביה המושבעים וחסרי הפשרות של האנטישמיות."** (סטאלין, "על האנטישמיות", 1931)

ועל כן, גם בתוך תנועת העובדים – ודווקא בתוכה – אין להרשות שום כניעה לתפיסות שמאלניות-לכאורה, ולמעשה אנטישמיות, כמו למשל הכזב, שבאנטישמיות יש יסודות

אנטי-קפיטליסטיים. כבר אנגלס נאבק בזמנו בדימוי ריאקציונרי זה:

"האנטישמיות... משרתת רק תכליות ריאקציונריות תחת כסות סוציאליסטית-לכאורה..." (אנגלס, "על האנטישמיות", 1890)

במסורת מרקס ואנגלס יש להכריז מלחמת חורמה על האנטישמיות כתופעה ריאקציונרית לפני ולפנים, המאפיינת את סדרי הניצול.

ובמסורת הקומוניזם המדעי, במסורת מאבקם של מרקס ואנגלס, אבל גם במסורת מאבקם החשוב של לנין, סטאלין, והאינטרנציונלים הקומוניסטיים, יש לספר ולהפיץ ברבים גם את סיפורה של תנועת העובדים, של המאבק שנאבקה כדי להגן על האוכלוסייה היהודית מפני מתקפות האנטישמים בימי מרקס ואנגלס, וכן את סיפורם של מאמצי חברי וחברות המפלגה הקומוניסטית הגרמנית (KPD) להגן בתופת המחנות על הנפגעים הישירים של האנטישמיות. אך לא פחות מכך יש לחשוף גם את המחדלים והשגיאות של תנועת העובדים ושל הקומוניסטים, ובפרט את אלה של המפלגה הקומוניסטית, של מנהיגיה ושל פעיליה, וזאת ברמה התיאורטית, ברמה התעמולתית וגם ברמה המעשית גרידא. יש להכיר בהם כדי שנוכל ללמוד באופן מודע מן המאבקים הללו, וליישם את ידיעותינו על ימינו אנו.

ב-20 בינואר 1941 נפגשו התליינים הנאצים, קלגסי ההון המונופוליסטי הגרמני, בווילה בברלין, כדי לתכנן ולתאם באופן מושלם את רצח-העם ביהודי אירופה (ובצועני אירופה) אשר לאמתו של דבר כבר התנהל. הכוונה הייתה – וזו גם הייתה התוצאה – להציב מודל שאין לו תקדים בהיסטוריה העולמית: רצח בממדים חרושתיים, תעשייתיים, של עמים שלמים – זו הייתה התכנית! ותכנית זו היא שהוצאה אל הפועל במידה רבה. מאבקם של עמי ברית המועצות תחת הנהגתם של המפלגה הקומוניסטית של ברית המועצות וסטאלין הוא בעיקר שהצליח לבלום את מנגנוני הרצח הנאציים במחנות ההשמדה בפולין. אך בשביל התנועה הקומוניסטית העולמית, ובשביל הכוחות הקומוניסטיים בגרמניה במיוחד, אין די בקביעה חשובה זו.

"הטרור הנורמלי" של הפאשיסטים-הנאצים

אחרי הבסת האימפריאליזם הגרמני בידי הארצות שהשתתפו בקואליציה נגד היטלר, במאבק העמים בנאצים, היה על הכוחות הקומוניסטיים, ועל אלה בגרמניה בראש ובראשונה, להבין בעצמם את היקפו ומימדיו של הפאשיזם הנאצי, ולהנחיל הבנה זו למעמד העובדים.

מה קרה? מדוע קרה מה שקרה?

על תנועת העובדים ניחתה ב-1933 מכה, שבשביל ארגוניה, גם אלה של המפלגה הקומוניסטית הגרמנית (קפ"ד), פירושה היה כלייה. בתי הסוהר ומחנות הריכוז היו מלאים בחברי וחברות הקפ"ד.

האנטישמיות הנאצית הגזענית לא ראתה כל יריב רציני למולה בתוך גרמניה עצמה. ב-1938 היא הראתה את פניה הרצחניות בפוגרומים שאורגנו על ידי מוסדות המדינה והתבצעו ברחבי המדינה כולה: כשבתי הכנסת בערו וכאשר 30,000 בני הקהילות היהודיות נעצרו והושלכו למחנות ריכוז, כמעט לא נרשמה התנגדות ראויה לשמה.

המלחמה, ששינתה מאז 1939 את מצב העניינים בגרמניה הנאצית באופן מהותי, גבתה קורבנות כבדים מעמים אחרים שעליהם ניחתה האכזריות הנאצית במלוא היקפה: ערים גדולות כמו ורשה ורוטרדם הופצצו, אוכלוסיית הארצות כבושות הושמה תחת משטר אימים, חלקי אוכלוסייה הוגלו למחנות עבודה בגרמניה. כיתות היורים של הצבא הגרמני ושל האס-אס פעלו במלוא הקיטור בכפרים ובערים כדי למנוע התנגדות פרטיזנים, ירי בשבויים היה בארצות הכבושות עניין שבשגרה.

רציחתם על רקע גזעי של יהודים בברית המועצות הסוציאליסטית בידי ה"איינזצגרופן" כבר הייתה בעיצומה, הגז הרעיל כבר נכנס לשימוש כאמצעי לרצח, כאשר נועדו בועידת ונזה מארגני הרצח החדשני לשם תיאום הגירושים אל מפעלי-המוות חֶלְמְנוֹ, סוביבור, טרבלינקה, בלז'ץ, מיידנק ואושוויץ-בירקנאו.

הטרור שובר שיא – רצח "תעשייתי" של עמים שלמים

היקף הרצח שביצעו הפושעים הנאצים היה נרחב יותר מזה שביצעו משטרי ניצול פאשיסטיים וריאקציונריים אחרים אי-פעם בתולדות האנושות. הרצח ההמוני השיטתי באוכלוסיות כפרים שלמים ביוון, בצ'כוסלובקיה, בפולין, ביוגוסלביה, באלבניה..., מדיניות הרצח על ידי הרעבה שננקטה כלפי אוכלוסיית לנינגרד ההרואית, ההוצאה השיטתית להורג של שבויי מלחמה סובייטים – בכל מקום שבו דרכה רגלם ערכו הנאצים מפגני כוח באמצעות הרג חלקים שלמים של האוכלוסייה, ובכלל זה זקנים וטף. מטרתם העליונה הייתה לשבור כל התנגדות, לגרום לבעתה משתקת, וליצור אווירה שבה היחיד חש את עצמו חסר ישע, מדמה לעצמו שהוא חסר אונים לחלוטין, ומתחיל אפילו לחשוב שחיות הפרא הללו, הנאצים

הגרמנים, אין איש שיוכל להם.

הדברים הללו הם אמת לאמתה, ואסור לשכוח אותם כשמנתחים את פשעי המשטר הנאצי. ובכל זאת נבדלות הרציחות הללו מרציחתה של האוכלוסייה היהודית ומרציחתם של הסינטי והרומה [שמם התקין-פוליטית של המכונים "צוענים"]:

כאן מדובר **ברצח עם שייחודיותו נעוצה בהיותו נערך על ידי מוסדות מדינה, מאורגן באופן תעשייתי, מוסדר באורח בירוקרטי, ומוצא לפועל במנטליות פרוסית ובלי הינד עפעף**. בין אחד-עשר לשנים-עשר מליוני בני אדם, האוכלוסייה היהודית של אירופה, ובנוסף להם בקרונות נפרדים – אוכלוסיית הסינטי והרומה של אירופה, הובלו כבקר בקרונות רכבת למחנות ההשמדה ושם נרצחו: במחנות חיכו להם תאי גזים ענקיים שאליהם נדחסו עד 2000 בני אדם, והמשרפות שבהן שרפו את הגופות.

הרצח הזה היה רצח "נוסח גרמניה". לוחות הזמנים של הרכבות, ההתנהלות המהירה של ההובלות, הסריקה המדוקדקת של אירופה בחיפוש אחר יהודים, הכול אורגן במדויק – כאילו היה מדובר בשרצים-מזיקים, לא בבני אדם, לא במשפחות שלמות ולא באוכלוסייה היהודית ובאוכלוסיות הסינטי והרומה בשלמותן.

יש עוד היבט שחיוני להבינו: הנספים, 250,000 בני הקהילות היהודיות בגרמניה, למעלה מחמישה מיליון יהודים מכל ארצות הכיבוש, ונוסף על כך חצי מיליון סינטי ורומה, לא נרצחו בראש והראשונה כדי לשבור את ההתנגדות.

כמובן, הם נרצחו גם כדי לחמוס את כספם, רכושם וקניינם, שיני הזהב שלהם הוצאו מפיותיהם והותכו, אפילו שערם נגזז ו"מצא שימוש". וכן נכון הדבר שעוד בטרם נרצחו נידונו מאות אלפים לעבודות פרך ונוצלו באופן המירבי בשירותם של המשטר הנאצי ושל כל התאגידים הגדולים של האימפריאליזם הגרמני.

אבל האינטרסים הכלכליים הטהורים כמו גם הצרכים הצבאיים הקונקרטיים, אלה כמו אלה לא יכולים להסביר באופן ממצה מדוע בשנות המלחמה, ובעיקר בשנים שבהם כבר הסתמנה מפלת המשטר הנאצי, המשיכו התליינים הנאצים לשלוח את הרכבות, ובהן מאות אלפי בני אדם, אל מחנות ההשמדה, שבהם המשיכו לרצוח מיליוני בני אדם באופן חרושתי.

רצח העם שביצעו הנאצים – איום האימפריאליזם הגרמני גם על העתיד

ההון הפיננסי הגרמני הקים בשנת 1933 את הדיקטטורה שלו שהילכה אימים בגלוי, והניח את הייצוג הפוליטי של האינטרסים שלו ביד הנאציזם הפשיסטי. ממהלך היווצרותו של הנאציזם ומתולדותיו ניכר כי הם היו שלובים לבלי הפרד בתנאים החברתיים ובמעמד השליט בגרמניה, באימפריאליזם הגרמני ובקפיטליזם המערכתי. בה בעת אנחנו מדגישים שיש להיאבק נגד מגמות הפשטה בקומוניזם המדעי.

טעות חמורה היא, מכל מקום, לחשוב שמן הטענה הנכונה שהמשטר הנאצי היה הדיקטטורה הגלויה של ההון הפיננסי, ניתן להסיק באופן אוטומטי שגם את פרקטיקת רצח העם של האוכלוסייה היהודית ושל אוכלוסיית הסינטי והרומה, יש להסביר באופן "כלכלי".

שכן המדינה הנאצית-הפשיסטית שנוצרה בהיותה משרתת את האינטרסים של האימפריאליזם הגרמני, והאידיאולוגיה הנאצית-הפשיסטית הן בעלות משקל ודינמיקה משלהן. שיטת השלטון המאפיינת את הדיקטטורה הנאצית, כרודנות הנשענת על שלטון אימים בהמונים, מבליעה בתוכה את העובדה שלא כל צעד שנוקט המשטר הנאצי נובע באופן ישיר מאינטרסים של ההון הפיננסי, ולא יכול להיות מוסבר כנשען על גורמים כלכליים או "צבאיים-רציונליים".

שורשיה של המדיניות השיטתית של

הוצאתו אל הפועל של רצח עם באוכלוסיית היהודים והסינטי והרומה באירופה, נעוצים ראשית כל ובאופן ישיר בשיטה השלטונית של משטר האימים הפשיסטי-נאצי, שמטרתו המוצהרת הייתה לכונן מודל חובק-עולם של ברוטליות ואכזריות למשך אלף שנים, מודל שכמותו לא ראתה ההיטוריה העולמית עד כה.

ודבר זה התרחש תוך שהוא עולה בקנה אחד עם האינטרס העמוק וארוך הטווח של מי שבעצם עמד במוקדי הכוח של השלטון הנאצי: ההון המונופוליסטי הגרמני, האימפריאליזם הגרמני, שהראה בזאת לכל עמי העולם למה הוא מסוגל.

יחודייותו וחד-פעמיותו של רצח העם הזה נשארה מסממניו גם אחרי מפלת האימפריאליזם הגרמני במלחמת העולם השנייה.

רצח העם, אושוויץ, כמיצויה הכעור של המערכת האימפריאליסטית העולמית בנוסחו הייחודי בדמות האימפריאליזם הגרמני, הוא אבן דרך היום יותר מאי-פעם: הוא מסמן את האימפריאליזם הגרמני שלא נס לחו, שקיבל בתבוסתו מכה, אם כי לא מכה אנושה. כתמרור אזהרה וכאיום לכל העמים, במקצה השלישי על השליטה עולמית, הוא דוחק בהם "להחליט" לפנות מקום לאימפריאליזם הגרמני "מרצונם הטוב", ולקבל את עול שלטונו!

* * *

בעיני מי שמזהה את עצמו עם הקומוניזם בגרמניה, זכרונה של ועידת ונזה הוא קריאה לקבל על עצמו את המטלה להראות לעמי העולם – ובראש ובראשונה לאוכלוסייה היהודית ולסינטי והרומה – את נחישותנו להכריז מלחמה על המערכת שמקפלת בתוכה, כתולדה, את מכונת המוות של אושוויץ, הווה אומר על המערכת האימפריאליסטית.

▪ לאחר שבשנת 1933 העבירו האימפריאליסטים הגרמנים את ההיגוי לידי הנאצים, מיד החלה בגרמניה הנאצית אפליה, הטלת טרור, ובידוד של יהודיות ויהודים. הספקטרום של הטרור האנטישמי בגרמניה הנאצית כלל כבר אחרי ינואר 1933 חוקים אנטישמיים, פשיטות והתנפלויות של האס-אה (SA), העלבות ואיומים מילוליים, למשל על גבי שלטים בשטחים ציבוריים, הסתה אנטישמית בעיתונות הנאצית כולה, ותקיפות גופניות המוניות, חילול בתי-עלמין יהודיים ובתי כנסת.

כבר ב-1 באפריל 1933 נערך בגרמניה הנאצית חרם, מאורגן מלמעלה, על בתי עסק יהודיים, חרם אשר זכה לתמיכה המונית של חלקים גדולים מן האוכלוסייה, תחת הסיסמא "היהודים הם אסוננו! אל תקנו אצל יהודים!" ב-7 באפריל 1933 חוקקו הנאצים את "החוק לשיקום שירות המדינה המקצועי" שמשמעותו הייתה פיטורים של כל עובדי המדינה ה"לא-אריים" (להוציא אי-אלו מקרים יוצאי דופן עד 1935).

▪ צעד מפתח בהחרפת הטרור הנאצי האנטישמי היו "חוקי נירנברג" האנטישמיים והגזעניים שנחקקו ב-1935 ("אזרח הרייך יכול להיות רק מי שהוא בעל דם גרמני או בעל דם הקרוב בסוגו לגרמני", "חל איסור על נישואין בין יהודים לאזרחים בעלי דם גרמני או בעלי דם הקרוב בסוגו לגרמני" וכן על "יחסים מחוץ לנישואין" בין אלה.) ל"חוקי נירנברג" קדם גל עוינות אנטישמית, שכלל הפגנות ומפגנים המוניים בהשתתפות רבבות ואף מאות-אלפים, החרמות המוניות של בתי עסק יהודיים, וכן גל מחודש של חילול בתי עלמין יהודיים ובתי כנסת. באופן כללי בתקופה שבין 1935 ועד הפוגרום בנובמבר 1938 התחזק באופן מאסיבי טרור המדינה הנאצית נגד יהודיות ויהודים. ה"אריזציה", דהיינו גזל הרכוש מיהודיות ומיהודים, קודמה במשנה מרץ. בה-בעת אולצו עוד ועוד יהודיות ויהודים לברוח. עד תחילת 1938 שליש מבין 500,000 היהודיות והיהודים שחיו בגרמניה ב-1933 לא חיו בה עוד.

▪ ב-1938 הוחרף עוד יותר הטרור הנאצי האנטישמי. גל נוסף של חוקים אנטישמיים נחקק בתחילת 1938 (סך של יותר מ-2000 חוקים אנטישמיים נחקקו בין 1933 ל-1945!), ובהם הושלמה למעשה דחיקת היהודיות והיהודים מן החיים הכלכליים והחברתיים בגרמניה, והוחלט על צעדים שבמידה רבה השלימו את גזל הרכוש של יהודיות ויהודים. בקיץ 1938 נערכו חרמות נוספים וסימונים נוספים של עסקים יהודיים בסמלים אנטישמיים, עסקים יהודיים ברחבי המדינה נבזזו ונהרסו, בברלין לבדה נעצרו ביוני 1500 יהודים והושלכו אל מחנות הריכוז. בסקסוניה לבדה נערכו 1,350 עצרות וארועים בעלי אופי אנטישמי.[1]

▪ גירושם של 17,000 יהודים ויהודיות בעלי דרכון פולני מגרמניה באוקטובר 1938, הטבח שהנאצים עורכים ב-9/10 בנובמבר 1938 והשלכת 30,000 יהודים למחנות ריכוז היו צעדי מפתח נוספים בטרור האנטישמי של הפאשיסטים הנאצים.

מיד לאחר הפוגרום בנובמבר 1938 איימו המנהיגים הנאצים באופן פומבי בהשמדת יהודים ויהודיות. ה"שווארצה קורפס", עיתון של האס-אס, בהתייחסו לישיבה של המנהיגים הנאצים המובילים שהתקיימה ב-12 בנובמבר 1938, יומיים לאחר פוגרום נובמבר, הכריז בגלוי על "קץ יהדות גרמניה, השמדתה ללא שארית".[2] ב-30 בינואר 1939 הודיע היטלר בנאום ברייכסטאג קבל עם ועדה, נאום ששודר ברדיו ושנדפס בעיתון "פלקישר באובאכטר" וגם בנפרד כמהדורה מיוחדת של העיתון שחולקה לציבור, על "השמדת הגזע היהודי באירופה" במלחמת עולם נוספת!

"אם יעלה בידי יהדות ההון

הבינלאומית בתוך אירופה ומחוצה לה להמיט שוב על העמים מלחמת עולם, הרי התוצאה לא תהיה בולשוויזציה של העולם ובכך – נצחון היהדות, אלא השמדת הגזע היהודי באירופה."[3]

▪ מלחמת העולם השנייה הייתה אף היא אירוע מפתח עבור הטרור האנטישמי הנאצי. עם הפלישה לפולין ב-1 בספטמבר 1939 הוחל במימושם של האיומים הנאציים להשמיד פיזית באופן המוני את בני האדם "מגזע זר" ו"מגזע נחות". אקורד הפתיחה היה רציחתם של עשרות אלפים במבצע "המתת החסד" מינואר 1940 ואילך, וכן ההוצאות ההמוניות להורג בירייה מסתיו 1939 ועד אביב 1940 בפולין, הוצאות להורג שבהן נורו בידי אנשי ה"איינזצקומנדו" עשרות אלפי יהודיות ויהודים, פולניות ופולנים, ביערות, בבורות לכריית חצץ וכן הלאה. בשלב זה כבר הוחל בטרנספורטים בשיטות ברבריות ובקנה מידה גדול, ובהם הועברו יהודיות ויהודים לשטחי פולין, שהנאצים כינו "הממשל הכללי" (גנרלגוברנמן). גירוש אוכלוסייה יהודית מאירופה כולה והעברתה השיטתית אל גטאות שהנאצים הקימו היו תנאי יסוד לרצח העם של האוכלוסייה היהודית באירופה, רצח עם שנערך על ידי המדינה, תוכנן לטווח ארוך, אורגן באופן תעשייתי, הוסדר באורח בירוקרטי, והוצא לפועל במנטליות פרוסית.

▪ עם ההתקפה על ברית המועצות ב-1941 הוחל גם ברצח ההמוני של היהודים והיהודיות שחיו שם. ה"איינזצגרופן" ויחידות המשטרה סרקו ביסודיות את הערים והכפרים הסובייטיים, ורצחו עד 1943 מיליון וחצי יהודים ויהודיות, נשים, ילדים, גברים, חולים וזקנים. אסטרטגיית ההשמדה של כל היהודיות והיהודים בתחום השליטה של הנאצים בכללותו הובילה – בעיקר מאז ועידת השרים ב-20 בינואר 1942 (ועידת ונזה) בעניין "הפתרון הסופי לשאלת היהודים" – לרצח העם התעשייתי, המתוכנן בקפידה על ידי המדינה, של מיליוני יהודיות ויהודים במחנות ההשמדה אושוויץ-בירקנאו, טרבלינקה, בלז'ץ, מיידנק-לובלין, סוביבור וחלמנו.[4]

[1] Rita Thalmann, Emmanuel Feinermann, „Die Kristallnacht", Frankfurt/Main 1988, S.17; Daniel Jonah Goldhagen, „Hitlers willige Vollstrecker", Berlin 1996, S. 127.

[2] „Das Schwarze Korps", 24.11.1938, nach: Daniel Jonah Goldhagen, „Hitlers willige Vollstrecker", Berlin 1996, S. 177/178

[3] מצוטט לפי: Daniel Jonah Goldhagen, „Hitlers willige Vollstrecker", Berlin 1996, S. 178

[4] ראו ביתר פירוט: Autorenkollektiv, „Über den Widerstand in den KZs und Vernichtungslager des Nazifaschismus", Verlag Olga Benario und Herbert Baum, Ofenbach 1998, S. 32 ff.

ב. מחנות ההשמדה 1941-1945

פעולת ההשמדה השיטתית הראשונה שביצע הנאציזם במרכזי השמדה שהוקמו במיוחד לשם כך כוונה בעיקר נגד חולים, נכים ובעלי לקות שכלית (ילדים, מבוגרים וזקנים), שהנאצים כינו בעגתם "חיים שאינם ראויים לחיים" וגמרו אומר להמיתם.

פעולת הרצח התרחשה תחת מעטה סודיות באוקטובר 1939, עם תחילת המתקפה הנאצית על פולין. קדם לכך עיקורם בכפייה של עשרות אלפי גרמנים, בעיקר נכים ובעלי לקות שכלית. רציחתם של החולים והנכים התרחשה בבתים ששימשו בעבר מעון לנכים או במוסדות פסיכיאטריים לשעבר, והאמצעי לכך היה הגז הרעיל פחמן חד-חמצני. מנגנוני ההשמדה פעלו בלא רבב בעזרתם של רופאים אשר הפעילו את ברז הגז, מורים בבתי ספר אשר מיינו את הקורבנות, "מטפלים" ו"מטפלות" אשר הונו אותם והובילו אותם אל תאי הגזים, וכיו"ב. מאוקטובר 1939 עד אוגוסט 1940, במבצע ששמו "T4", נרצחו 80,000 חולים, נכים ובעלי לקות שכלית מפולין, גרמניה ואוסטריה.[1] מוסדות ההשמדה היו גְרַפֶנְאֶק, ברנדנבורג, בֶּרְנְבּוּרג, הַדַמָר וזוֹנֶנשטַיין בגרמניה, והַרְטהַיים באוסטריה. אל תאי הגזים נדחסו עד 50 איש, וגופות הנרצחים נשרפו במשרפות.

באוגוסט 1941 "נקטע" מבצע הרצח. למעשה הוא נמשך באופנים אחרים, לאט יותר ובהחבא. בעשרות מוסדות פסיכיאטריים ובתי חולים לשעבר ה"רופאים" הנאצים הרעיבו בשיטתיות, הזריקו רעל ממית או נתנו באופנים אחרים תרופות ממיתות לחולים ובעלי נכויות גופניות ושכליות. חולים רבים נרצחו במחנות הריכוז. "המתת החסד" גבתה בסך הכול 200,000 קורבנות בערך, חולים ונכים בעיקר מפולין, ברית המועצות, גרמניה ואוסטריה.[2] במשפטי נירנברג ננקב במספר 270,000 נרצחים.[3]

מסוף 1941 נעשה שימוש ב"נסיון" שנאסף במבצע הרציחות "T4" לרציחתם השיטתית, החרושתית, של היהודים, הסינטי והרומה של אירופה. שיטת הרצח בגז רעיל אומצה ואף "שוכללה", "אנשי המקצוע" שבצעו את מעשי הרצח ("המתות החסד") קיבלו תפקידים במחנות ההשמדה סוביבור, טרבלינקה ובלז'ץ, מפקדי מתקני תעשיית המוות היו "עובדים" בהרטהיים, בברנדנבורג ובברנבורג, תאי הגזים הובאו לבלז'ץ, למיידנק ולטרבלינקה והותקנו שם מחדש. הם היו הבסיס להסלמתו של הטרור הנאצי לכדי רצח-עם מתועש לעילא ולעילא.[4]

הקמת מחנות ההשמדה חלמנו, בלז'ץ, סוביבור וטרבלינקה 1941/1942

עם ההתקפה על ברית המועצות ביוני 1941 החל שלב חדש ברצח ההמוני של האוכלוסייה היהודית באירופה. ה"איינזצגרופן" של האס-אס הגיעו בעקבות הוורמכט הנאצי, ורצחו עד לקיץ 1942 בשטחים הכבושים שני מיליון בני אדם, בעיקר יהודים, באמצעות הוצאות המוניות להורג ביריה ובאמצעות משאיות שהוסבו לתאי גזים. אך הדרך הזו לרצוח לא הייתה מהירה ונטולת תקלות דיה בשביל הרוצחים הנאצים. בדצמבר 1941 הוחלט על בנייה שיטתית של מחנות השמדה, וזמן מה לאחר מכן הוחל בבנייה.

עוד ב-31 ביולי 1941 הורה גרינג להיידריך, ראש הגסטאפו ושירות הביטחון, לערוך את "ההכנות המקדימות – הארגוניות, המקצועיות והחומריות – לביצוע הפתרון הסופי של שאלת היהודים".[5]

בוועידת ונזה ב-20.1.1941 נפגשו התליינים הנאצים, קלגסי ההון המונופוליסטי הגרמני, על מנת לתכנן ולתאם באופן מושלם את רצח-העם החרושתי של האוכלוסייה היהודית ושל הסינטי והרומה. המטרה היתה להציב מודל לעולם כולו "למשך אלף שנה", מודל חד-פעמי באכזריותו ובברוטליות שלו, שכמותו

טרם נחזה בהיסטוריה. ברצח-העם התעשייתי ביקש האימפריאליזם הגרמני לממש בראש ובראשונה את הפרוגרמה האידיאולוגית של "עקירתם משורש של היהודים, של הצוענים ושל תתי-האדם הסלאבים", לחקוק בסלע את "מוסר-האדונים", ובאמצעות מערכת מחנות הריכוז ומחנות ההשמדה לשמר את השליטה על העמים באמצעות הטלת אימה ופחד.

בסוף 1941 עד תחילת 1942 היו המתקנים הראשונים של תעשיית המוות מוכנים, מתקנים שהתפקיד האחד והיחיד שנועד להם הוא רציחה המונית. המחנות היו מחולקים לשניים. *חלקו הראשון של מחנה ההשמדה* היה מורכב מן הכבש שלידו עצרה הרכבת (מלבד חלמנו, לשם הובאו האנשים דחוסים בתוך משאיות), ואליו ירדו המיועדים להשמדה, ומן ה "זונדרקומנדו", יהודים שתפקידם היה לעזור להרגיע את הבאים, ולמיין את בגדיהם וחפצי הערך של הנרצחים. חפצי הערך הועמסו שוב אל קרונות הבקר ונשלחו חזרה אל "הרייך".

פיליפ מילר, ניצול שהיה ב"זונדרקומנדו" של מחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו, מתאר בסרט "שואה" כיצד נכפה עליו להצטרף ל"זונדרקומנדו":

"היינו... בתוך חלל המשרפה באושוויץ. משם הניסו אותנו אל תוך אולם. פקדו עלינו להפשיט את הגופות. אני מביט סביבי באולם. אני רואה שם כמה מאות גופות. הגופות היו לבושות. בינהן – בערבוביה – היו מונחים מזוודות, צרורות, ופה ושם ראיתי מפוזרים, גבישים כאלה, כחולים-סגולים. אבל לא יכולתי להעלות בדעתי מה זה. דבר כזה זה כאילו קיבלת מכה, מכת-ברק, שפגעה לך בראש. אחרי שהפשטנו כמה מהגופות היינו צריכים למלא את התנורים..." (Claude Lanzmann, „Shoa“, München (1988, S. 82-83

חלקו השני של המחנה, שהיה מופרד מן הראשון בגדרות תיל וגם בחציצה שלא מאפשרת לראות מעבר לה, היה מורכב מתאי גזים, משרפות ומן החלק של ה"זונדרקומנדו", שהיו גוזזים את שערות המיועדים לרצח, מביאים חולים וילדים קטנים אל תאי הגזים, עוקרים את שיני הזהב מפיות הקורבנות המתים, מנקים את תאי הגזים ומפעילים את המשרפות. אפילו מגופם של קורבנות הרצח במחנות ההשמדה הפיק ההון המונופוליסטי הגרמני עוד רווח: זהב השיניים הותך, השערות שימשו בייצור ציוד צבאי.

ל"זונדרקומנדו" בחרו אנשי האס-אס אסירים יהודים מן המשלוחים מיד עם הגיעם. אנשי ה"זונדרקומנדו" היהודים היו אנוסים לקחת חלק במנגנון הרצח המחריד, תחת האיום להירצח בעצמם מיידית אם לא יעשו מה שמצווה עליהם. במיוחד בתקופה הראשונה הניחו האס-אס לאנשי ה"זונדרקומנדו" לחיות רק ימים או שבועות מעטים. לאחר פרק זמן קצר זה הם נרצחו, ואת מקומם תפסו אסירים יהודים שהגיעו במשלוחים הבאים.

האס-אס שפיקדו על המחנות נזקקו למספר הולך וגדל של עובדים, ואלה נבחרו מתוך משלוחי המוות גם על פי יכולותיהם המקצועיות, על מנת לבצע את העבודות הנחוצות כדי שמנגנון המוות יפעל ללא תקלות. כמה מן האסירים – בעיקר בעלי מלאכה – נאלצו אפוא לעבוד במחנות המוות כנגרים, נפחים, חייטים או סנדלרים. ההשתתפות הכפויה במנגנון ההשמדה הברברי – בלא יכולת לקיים התנגדות גלויה, שכן כל פעולת התנגדות, ולו הפעוטה ביותר, הובילה לרצח עושה, לעיתים גם לרצח אנשי ה"זונדרקומנדו" כולם – וזאת בליווי הריח הנורא של הגופות הנשרפות שהיה פושט כל יום במחנה כולו – השתתפות כפויה זו הייתה הגורם העיקרי לשפל רוחם של אסירים רבים. בחודשים הראשונים לקיומו של מחנה טרבלינקה שמו עשרות אסירים קץ

Der Plan der Wannsee-Konferenz: Die Ausrottung der jüdischen Bevölkerung Europas!

Geheime Reichssache!

30 Ausfertigungen
16.Ausfertigung

Unter entsprechender Leitung sollen nun im Zuge der Endlösung die Juden in geeigneter Weise im Osten zum Arbeitseinsatz kommen. In großen Arbeitskolonnen, unter Trennung der Geschlechter, werden die arbeitsfähigen Juden straßenbauend in diese Gebiete geführt, wobei zweifellos ein Großteil durch natürliche Verminderung ausfallen wird.

Der allfällig endlich verbleibende Restbestand wird, da es sich bei diesem zweifellos um den widerstandsfähigsten Teil handelt, entsprechend behandelt werden müssen, da dieser, eine natürliche Auslese darstellend, bei Freilassung als Keimzelle eines neuen jüdischen Aufbaues anzusprechen ist.

תכניתה של ועידת ונזה: הכחדת האוכלוסייה היהודית באירופה!

עניין הרייך – סודי

עותק 16 מתוך 30

תחת הניהול הדרוש ובמסגרת הפתרון הסופי יש להביא, באופן המתאים, לגיוס היהודים לעבודות במזרח. במושבות עבודה ותוך הפרדה בין גברים לנשים ישולבו היהודים הכשירים לעבודה בסלילת כבישים באזורים האלה. אין ספק כי התמעטות טבעית תגרום להתדלדלות הכוחות העובדים.

מאחר שמדובר כאן ללא ספק באותו חלק שיכולתו להתנגדות היא הגבוהה ביותר, ביתרת העתודות שתשאר לבסוף יש לטפל בהתאם, מכיוון שבהיותם תוצאתה של ברירה טבעית, אם ישוחררו אפשר לראות בהם תאי רבייה שישמשו לקימום יהודי מחודש.

לחייהם מדי יום ביומו. בתופת זו, שקשה לנו להעלות על הדעת, אפתיה ואובדן תקווה מוחלט היו הלך הרוח השליט.

שני חלקיו של מחנה ההשמדה היו מוקפים בגדר תיל חשמלית. בתוך המחנה וממרומי מגדלי השמירה, מצויידים בתתי מקלע שמרו על המחנה אנשי אס-אס או גדודי עזר אוקראיניים או לאטוויים.

כל התנגדות מצד האסירים המגיעים לכבש המוות, ולו המזערית ביותר, עיכבה או עצרה לזמן קצר את מנגנון ההשמדה, ואם הייתה מתרחבת לכדי התנגדות המונית, לא מן הנמנע היה שאנשי האס-אס ינוצחו אולי. על מנת שתרחיש כזה יימנע היו אמורות תלאות הדרך להביא את האנשים למצב של תשישות פיזית ונפשית מירבית. ואולם הנאצים פיתחו ללא הרף שיטות נוספות לייעול ההשמדה, מערכת ברברית שלא הייתה כמותה לפניה, תערובת של *הונאה וטרור ברוטלי*.

על האסירים שהגיעו בקרונות הבקר במצב של תשישות קיצונית הפעיל האס-אס שיטה של תגמולים ועניש. בסוביבור, ואולי בעוד מחנות, נשמעה על הכבש מוזיקה, אסירים יהודים מן ה"זונדרקומנדו" דאגו להובלת חפצי הערך של היהודים המגיעים. בכך – כמו גם באלמנטים נוספים – חוזקה האמונה בכזב "מחנה-העבודה". מרַצֵּח מבין האס-אס הסביר בנימה "נעימה" שזהו מחנה עבודה, אך בטרם יוכלו "לעבוד" עליהם קודם כל להתרחץ. לעיתים עמד בקרבת מקום רכב של "הצלב האדום" על מנת להגביר את אפקט ההונאה. כל מתחם ההשמדה הוסווה והוסתר בקפידה כך שלא ניתן היה לזהותו ככזה.

את דברי הכזב שנשא איש האס-אס על הכבש בסוביבור מתארת עדה ליכטמן, ניצולת המחנה:

"שמענו מילה במילה איך האוֹבֶרשָׂרפִיהרֶר מיכֶל, שעמד על שולחן קטן, הרגיע באופן משכנע את האנשים. הוא הבטיח להם שלאחר הרחצה כולם יקבלו את חפציהם בחזרה, ואמר שהגיע הזמן שהיהודים יהפכו לכוח פרודוקטיבי בחברה. שבימים אלה מעבירים את כולם לאוקראינה, ושם הם יוכלו לחיות ולעבוד. דבריו עוררו באנשים אמון והתלהבות."

(מצוטט מתוך: Adalbert Rückerl u.a. (Hg.) „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas“, (Frankfurt/Main 1986, S. 175

מאידך גיסא לוותה קבלת הפנים בטרור ברוטלי. אנשי אס-אס חמושים וחיילי עזר אוקראינים הכו את האסירים, דחקו בהם להחיש את צעדיהם אל מתחם ההשמדה כדי לא להותיר להם זמן להבין את הדבר הבלתי נתפס שעמד לקרות להם. כל מי שניסה להתגונן באיזשהו אופן נרצח בו במקום.

את הטרור שהטילו אנשי האס-אס בדרך לתאי הגזים בטרבלינקה מתאר אברהם גולדפרב, ניצול טרבלינקה:

"בדרך לתאי הגזים עמדו משני צדי הגדר גרמנים עם כלבים. הכלבים אומנו לתקוף אנשים. הם נשכו גברים במבושיהם ונשים בחזן ותלשו פיסות בשר. הגרמנים היכו את האנשים במגלבים ובמוטות ברזל על מנת לזרז אותם להידחס מהר אל תוך 'המקלחות'... הגרמנים זרזו את הקורבנות הרצים בקריאות כמו: 'מהר, מהר, המים מתקררים ויש עוד אנשים שצריכים להתקלח!' וכדי להתחמק מן המכות רצו הקורבנות מהר ככל שיכלו לתוך תאי הגזים..."

(שם, עמ' 81)

היו אולמות או שטחים שהוסוו כ"מלתחות", ובהם נדרשו האסירים להשאיר את בגדיהם מסודרים. נראה היה כאילו עליהם לעשות זאת כדי שיוכלו למצוא את בגדיהם שוב אחרי המקלחת. בסוביבור קיבלו האסירים בחלק מהמקרים

קבלות על חפצי ערך שמסרו ותלושי מטען, כדי שההונאה תהיה שלמה יותר. שלטים אחדים בשפות שונות אישרו לאסירים שהם אכן הולכים "למקלחות". רגע לפני הרצח בתאי הגזים, לפני שסובב את ברז הגז, נשא איש אס-אס דברים שכוונו לחיזוק האשליה. חדרי הגזים עצמם נראו דומים להפליא למקלחות. בו בזמן הונסו האסירים אל תוך תאי הגזים באלימות קשה ביותר, בצליפות מגלב, ביריות ובנשיכות כלבים, ואז נדחסו ונרצחו בהם.

אלפי אנשים עוד היו בדרכם אל מותם כשקרונות הבקר של המשלוח הבא התגלגלו כבר אל הכבש. השמדה ברברית זו התנהלה כמו סרט נע, כמעט בלי הפסקה.

חלמנו היה מחנה ההשמדה הראשון שהקימו הנאצים (בשלהי 1941). המחנה הוקם בשטחה של טירה ישנה. צוות השומרים מנה בין 150 ל-180 אנשי אס-אס, וכן 10-15 אנשי גסטאפו. המחנה נמצא בפולין, וכמוהו גם בלז'ץ, סוביבור וטרבלינקה. בין דצמבר 1941 לאפריל 1943, וכן בין אפריל 1944 לינואר 1945, נרצחו שם באופן ברברי יותר מ-300,000 בני אדם, בעיקר יהודים, באמצעות גז רעיל, במשאיות ששימשו כתאי גזים – כמו אלה שכבר "שימשו" את ה"איינזצגרופן" של האס-אס לרציחתם של מאות אלפי יהודים בברית המועצות. במשאיות שהוסבו לתכלית זו ניתן היה לדחוס 50 איש. 2 או 3 משאיות נלקחו מידי ה"איינזצגרופן" והובאו לחלמנו. לאחר שנרצחו האסירים באמצעות גזי הפליטה, הוסעו הגופות באותן משאיות עצמן אל היער שהיה מרוחק 4 קילומטרים מן הטירה, ושם היה על ה"זונדרקומנדו" היהודים לשרוף אותם בגומחה בקרקע. ה"זונדרקומנדו" מנה שלושים עד ארבעים אסירים.

בלז'ץ נבנה בשלהי 1941 עד תחילת 1942. מבחינת מידותיו הוא היה מחנה ההשמדה הייעודי הקטן ביותר של הנאצים (רוחבו היה 265 מטר ואורכו 275 מטר). מאמצע מרץ עד אמצע נובמבר 1942 נרצחו באמצעות גז רעיל בבלז'ץ 600,000 בני אדם, בעיקר אוכלוסיה יהודית.[6] הם הושמדו באופן חרושתי. קרונות הבקר עם האסירים הוסעו על פסים צדדיים ישירות אל תוך המחנה, ושם נרצחו האסירים בתאי גזים נייחים, שאליהם הוזרמו גזי פליטה של מנועי מכוניות. הגופות נקברו בבורות שנחפרו בסמוך, ובשלב מאוחר יותר (עד אביב 1943) היו שורפים אותן. הנאצים ביצעו באופן בלתי פוסק, בכל מחנות הריכוז, "ניסויים" בשיתוף פעולה של כימאים, מומחים לשריפה וכיו"ב, כדי להעלות את תפוקת ההשמדה.

תוצאתו של ה"מחקר" הברברי הזה: החל ביולי הותקנו בבלז'ץ תאי גזים גדולים יותר על מנת להעלות את תפוקת ההשמדה. נבנו ששה תאי גזים, שבהם אפשר היה לרצוח בבת אחת 1,500 בני אדם, משלוח שלם של חמשה-עשר קרונות בקר.[7]

גם כאן היה צוות השומרים של המחנה קטן. הוא היה מורכב מארבעים אנשי אס-אס ושמונים אנשי גדודי העזר האוקראיניים, שהוכשרו לפני כן במחנות אס-אס, ושעמדו תחת פיקודם של מה שכונה "בני הלאום הגרמני" [הכוונה היא לבני הלאום הגרמני, אנשים ששפת אמם גרמנית, שחיים כמיעוט בארצות אחרות, במקרה הזה באוקראינה].

מחנה ההשמדה **סוביבור** שכן אף הוא, כמו בלז'ץ, במזרח פולין. המחנה נבנה במרץ 1942 לאורך מסילת הרכבת שליד הישוב סוביבור. המחנה בכללו נפרש לאורך 600 מטר ולרוחב של 400 מטר. במחנה המבואה, שכלל את הכבש שעל רציף הרכבת, את המשמר, את מפקדת המחנה ואת המנהלה, נמצאו גם מגורי רוב אנשי האס-אס (כשלושים איש או קצת פחות), וכן מגוריהם של 120 (לערך) אנשי השמירה האוקראינים.

במחנה I נמצאו בעיקר בתי המלאכה והמגורים של ה"ארבייטסקומנדו" היהודים. מחנה II היה "מחנה הקליטה",

ובו נמצאו הביתן לפשיטת הבגדים, מחסן המחנה לדברי ערך ולמזון, וכן משרדים ומגורים של האס-אס. מבודד מאלה בקפדנות ונגיש רק בדרך תחומה בגדרות תיל שאורכה 150 מטר ורוחבה שלושה מטרים (וכונתה "הצינור"), נמצא מחנה III, מתחם ההשמדה עצמו, עם תאי הגזים וקברות ההמונים ועם ביתן המגורים של האסירים היהודים העובדים שם.

בתאי גזים חדשים וגדולים יותר שנבנו בסתיו 1942 ניתן היה לרצוח 1,200 עד 1,300 איש. שיפור טכני נוסף של מנגנון ההשמדה החרושתי הייתה החלפתן של העגלות שמשכו האסירים ברכבת משא קטנה בעלת שישה קרונות וקטר-דיזל, אשר נסעה על מסילה צרה באורך של 300 או 400 מטר. החולים, הנכים, הפעוטות והתינוקות יכלו להגיע עם הרכבת הזאת הישר אל קומנדו-היורים. כל הגופות מתאי הגזים הובאו כעת עם הרכבת הזאת אל הבורות שבהם נשרפו על סבכות ברזל גדולות מעל אש פתוחה יום ולילה.

במשפט שהתקיים בהאגן (משפטם של שנים-עשר אנשי אס-אס שהתחיל ב-6 בספטמבר 1965) הוערך מספר הנרצחים בסוביבור עד פירוק המחנה בסוף אוקטובר 1943 בכ- 250,000 איש. החבר אלכסנדר פֶּצֶ'רְסקי, שהנהיג את מרד ה"זונדרקומנדו", כינה את ההערכה "שקר מחוצף", כינוי שדבק בה מאז. הוא התבסס על ספירת המשלוחים בידי אסירים שעבדו במחנה וטען שהמספר חייב לעמוד על יותר מחצי מיליון.[8]

בסוביבור מנה ה"זונדרקומנדו" היהודי 600 אסירים לערך, מחציתם בערך נשים.

טרבלינקה פעל בין יוני 1942 לנובמבר 1943. גם במחנה ההשמדה הזה היה גדוד המרצחים שתפקידו לשמור קטן יחסית, שלושים אנשי אס-אס ובערך מאתים אנשי גדודי עזר אוקראיניים. ה"זונדרקומנדו" היהודי מנה בין 500 ל-1,200 אסירים.

טרבלינקה היה מחנה השמדה "נטו", ותפוקת תעשיית ההשמדה בו הייתה הגבוהה ביותר. מאוגוסט 1942 נבנו בטרבלינקה תאי גז חדשים. מעתה ניתן היה להרעיל בגז ולרצוח 4,600 איש בבת אחת, במקום 600 עד כה.[9] תקרתם של תאי הגזים החדשים הייתה נמוכה יותר, דבר שהחיש את רצח הקורבנות. גם שריפת הגופות בפרק זמן נתון שופרה בטרבלינקה יחסית לחלמנו, לבלז'ץ ולסוביבור. על שבכות ענק (50 מטר אורכן ו-25 מטר רוחבן), שהיו מונחות על אדני-לבנים, נשרפו בבת-אחת עד 3,000 גופות.[10]

800,000 עד 900,000 בני אדם, בהם בעיקר אוכלוסייה יהודית מן הגטאות היהודיים של וילנה, של ורשה ושל ביאליסטוק, הושמדו שם בתוך שנה וחצי.[11] אך אפילו הברבריות הזאת לא הייתה שיאו של מה שיצר הנאציזם: תואר זה שמור למחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו.

הקמת מחנות השמדה במחנה הריכוז מיידנק ובמחנה הריכוז אושוויץ-בירקנאו ב-1941

על מנת לזרז את רצח העם של האוכלוסייה היהודית ושל הרומה והסינטי, הקימו הנאצים מחנות השמדה נוספים, שונים מחלמנו, מבלז'ץ, מסוביבור ומטרבלינקה:

קומפלקס המחנות אושוויץ-בירקנאו ומחנה **מיידנק-לובלין** לא נשארו מחנות ריכוז "רגילים". משלהי 1941 הם תפקדו באופן כפול והיו בה בעת גם מחנות השמדה.

במחנה הריכוז מיידנק-לובלין, ששכן בסמיכות לעיר לובלין, הוקם מחנה השמדה בתור אגף של מחנה הריכוז. הוא הכיל תאי גזים ומשרפות. בסך הכול נרצחו במיידנק-לובלין מאוקטובר 1941 עד יולי 1944 למעלה מ-360,000 בני אדם, מתוכם 160,000 ברעב, במחלות, במכות ובעינויים, כלומר לא במחנה ההשמדה.[12] בערך 200,000 נרצחו באמצעות גז רעיל, אבל גם בהוצאות להורג ברבריות

והמוניות, כמו למשל בנובמבר 1943, אז הוציאו אנשי האס-אס במיידנק-לובלין ביום אחד 18,000 אסירים יהודים להורג בירייה (וביחד עם הוצאות להורג במחנות סמוכים, מסונפים למיידנק, הוצאו להורג באותו יום סך כולל של 42,000 בני אדם), וקברו את חלקם בעודם בחיים.[13]

קומפלקס המחנות אושוויץ הוקם על ידי האס-אס בקרבת העיירה אוֹשְוִיאֶנְצִ'ים, באופן מודע על אדמת ביצה ובמקום שבו המים לא ראויים לשתייה והאוויר אינו בריא. הקומפלקס כלל בימי השיא שלו סך של 50 מחנות.[14] משנת 1942 הוא היה מרכזה של מערכת מחנות הריכוז הנאצית.

המחנות המרכזיים של הקומפלקס היו **המחנה הראשי (אושוויץ I)**, **מחנה הריכוז אושוויץ-בירקנאו** עם **מחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו** המסונף אליו **(אושוויץ II)**, ששכנו במרחק של שלושה ק"מ בערך מן המחנה הראשי, **ומחנה הריכוז של "אי. גה. פארבן"** [מפעל כימיקלים], **מונוביץ (אושוויץ III)**.[15] מספר השומרים בכל הקומפלקס כולו עמד על 3,000 אנשי אס-אס.

במחנה הראשי אושוויץ I היו כלואים בממוצע 20,000 אסירים. שם ישב מפקד הקומפלקס אושוויץ כולו, הס, וכמוהו גם מפקדת אנשי האס-אס השומרים וה"מנהלה" של כל קומפלקס המחנות. המחנה הראשי היה מחנה ריכוז שכולו נאצי [ללא כוחות עזר לא-גרמנים].

מחנה הריכוז מונוביץ שימש לבניית ולהפעלת הקומפלקס של "אי. גה. פארבן", שתכליתו היתה ייצור חומרי גלם חיוניים למאמץ המלחמתי כמו בנזין סינתטי וגומי. 25,000 עבדים אולצו לעבוד שם בתנאים איומים. בסך הכול היו 300,000 אסירים שנאלצו לעבוד עבודת פרך במונוביץ, לפחות 30,000 מתוכם נספו או נרצחו על ידי האס-אס.[16]

מחנה הריכוז אושוויץ-בירקנאו היה מורכב מכמה חלקים. זה היה קומפלקס מחנות ריכוז עצום בגודלו, מעין עיר של מחנות ריכוז, ובה מחנות רבים המופרדים בינהם בחוטי תיל, מחנות גברים, מחנה נשים, מחנה של סינטי ורומה בלבד, לזמן קצר גם "מחנה משפחות צ'כי" שבו היו דחוסים ביחד נשים, גברים וילדים מצ'כוסלובקיה עד להשמדתם. באמצע 1943 עמדה "תפוסתו" של אושוויץ-בירקנאו על 150,000 אסירים.[17]

מחנה הריכוז אושוויץ מאופיין בדיווחי אסירים ניצולים בהשוואה למחנות אחרים כ"גיהנום אמיתי". משיעור האחוזים הגבוה להדהים של הרציחות לחודש מתברר מה כוונת הדברים. בדכאו עמד שיעור זה אחרי 1938 על שלושה עד ארבעה אחוזים.[18] בבוכנוולד הוא עמד ב-1943 על שמונה אחוזים וחצי בערך.[19] בקומפלקס המחנות אושוויץ כולו עמד לעומת זאת שיעור זה בפברואר 1943 על יותר מעשרים וחמישה אחוזים,[20] דהיינו יותר מרבע מן האסירים נרצחו מדי חודש. בתנאי תת-התזונה הקיצוניים ששררו על פי רוב לא יכול היה אסיר לשרוד יותר משלושה עד שישה חודשים.

מחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו – האמצעי הברוטלי ביותר שיצרו הנאצים לרצח המונים

בשביל הנאצים החלק החשוב ביותר של מחנה אושוויץ-בירקנאו היה מחנה ההשמדה, שהיה מצויד במערכת ההשמדה המתועשת ביותר והמתוחכמת ביותר, ששופרה ללא הרף.

מספטמבר 1941 הוחל ברצח באמצעות גז רעיל במחנה הראשי של אושוויץ. בינואר 1942 נעשו באושוויץ-בירקנאו עבודות שהפכו שני בתי איכרים לתאי-גזים (שכונו על ידי הנאצים "בונקר I" ו"בונקר II") להשמדת בני אדם. ניתן היה לרצוח בהם עד 2000 איש בבת-אחת. מערכת ההונאה והטרור עבדה כמו במחנות ההשמדה היעודיים חלמנו, בלז'ץ, סוביבור וטרבלינקה, אבל ארגונה היה משופר.

מכונת ההשמדה באושוויץ-בירקנאו נבנתה בשיטתיות. הוקם כבש פריקה באורך של מאות אחדות של מטרים, אשר הוביל ישירות למחנה ההשמדה. לשם הגיעו משלוחי המוות. הייתה סלקציה שבה הופרדו האנשים שיועדו לרצח מיידי. לאחריה הם הונסו אל מפעלי השמדה שמאז מרץ/אפריל 1943 נוספו על "בונקרים I ו-II" ומִלאו אף הם תפקיד רצחני: *ארבעה קומפלקסי השמדה מתועשים לעילא וענקיים, עם אולמות ענקיים שהוסוו כ"מלתחות", עם תאי גזים ומשרפות צמודות* (מפעלי מוות אלה כונו על ידי הנאצים "משרפות II-V").

בתאי הגזים של מפעלי המוות II ו-III לבדם ניתן היה לדחוס 2,000 עד 3,000 בני אדם בכל אחד מהם, תאי הגזים של מחנות ההשמדה IV ו-V יכלו להכיל 3,000 איש יחדיו. הרצח התבצע באמצעות הגז הרעיל ציקלון בֶּה, שפעל את פעולתו מהר יותר מגזי הפליטה של המנועים. לאחר רצח בני האדם נשאב הגז מן התאים באמצעות מאוורר שהיו מחוברים למנועי חשמל, הגופות הועלו באמצעות מעליות אל המשרפות שהיו ממוקמות באותו בניין – ועבדו בתקופה מסוימת יום ולילה – ושם הושמדו מייד. לעיתים קרובות שרפו גופות גם בגומחות ענק בקרקע שליד בתי החרושת למוות. באמצעות רצח משוכלל זה עלתה תפוקתו של "תהליך" ההשמדה על זו שבטרבלינקה.

אלפרד וצלר, שהיה ב"זונדרקומנדו" של אושוויץ-בירקנאו, דיווח לאחר בריחתו ב-1944 ביחד עם רודולף ורבה על קומפלקס ההשמדה באושוויץ-בירנקאו:

"בימים אלה פועלות בבירקנאו 4 משרפות. שתיים גדולות יותר, I ו-II, ושתיים קטנות יותר, III ו-IV. המשרפות מטיפוס I ו-II מורכבות משלושה חלקים. A חלל התנור, B האולם הגדול, C תאי ההמתה בגז. מאמצע חלל התנור עולה ארובה ענקית למרומים. מסביב נמצאים... התנורים... ליד נמצא אולם ההכנה, המעוצב כדי לעורר את הרושם שנמצאים באולם של מתקן רחצה. הוא מתאים ל-2,000 איש, ומספרים שמתחתיו יש אולם המתנה באותו גודל. מכאן יש דלת וכמה מדרגות שמובילות למטה, אל חדר ההמתה בגז, שהוא צר וארוך מאוד, ונמצא במפלס נמוך יותר במקצת. בקירות החדר הזה קבועות מקלחות-דמה, דבר שיוצר אשליה של חדר רחצה ענק... מתא הגזים מוביל דרך האולם זוג פסים אל חלל התנור. ההמתה בגז נערכת כך שהאומללים מוכנסים לאולם B ושם נאמר להם שהם עומדים להתרחץ. שם הם צריכים להתפשט. לאחר מכן דוחסים אותם לתוך תא הגזים. כדי לדחוס את כמות כזאת לתוך תא הגזים יורים לעיתים קרובות יריות, כדי לגרום לאנשים שכבר נמצאים בתוך תא הגזים להצטופף. כשכולם כבר בתוך התא סוגרים את הדלת הכבדה. אז מחכים זמן קצר, כנראה כדי שהטמפרטורה בתא תעלה לרמה מסויימת, ואז עולים על הגג אנשי אס-אס עם מסכות גז, פותחים את האשנבים ושופכים פנימה מתוך קופסאות פח חומר אבקתי לתוך התא. על הקופסאות כתוב 'ציקלון להדברת מזיקים'... אחרי 3 דקות כולם בתא מתים... לאחר מכן פותחים את ה ת א , מ א ו ו ר ר י ם , ו א נ ש י ה'זונדרקומנדו' מעבירים את הגופות על קרונות שטוחים שנוסעים על הפסים לתוך חלל התנור, ושם הן נשרפות."

(ציטוט מתוך: Adalbert Rückerl u.a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas“, (Frankfurt/Main 1986, S. 228 f.

בשיאו של רצח ההמונים באושוויץ-בירקנאו ניתן היה תיאורטית לרצוח

60,000 בני אדם ב-24 שעות.[21] ביוני 1944 הושמדו בתוך 24 שעות 24,000 יהודים הונגרים.[22]

במחנות הריכוז שבקומפלקס המחנות אושוויץ ובמחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו נרצחו בין נובמבר 1941 עד סוף 1944 על פי הערכות פולניות וסובייטיות משנת 1945, וכן על פי הצהרות בין השאר גם של הס, מפקד אושוויץ, וכן לפי ספירות שערכו אסירים, בין 2,5 ל-4 מיליון בני אדם.

מחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו היה האמצעי הברברי ביותר לרצח המונים שיצר הפאשיזם הנאצי.

[1] Wolfgang Jantzen, „Sozialgeschichte des Behindertenbetreuungswesens“, München 1982, S. 156

[2] שם, שם

[3] Gudrun Schwarz, „Die national-sozialistischen Lager“, Frankfurt/Main 1990, S. 59

[4] Ernst Klee, „‚Euthanasie‘ im NS-Staat“, Frankfurt/Main 1983, S. 460/461

[5] „Der Nürnberger Prozess gegen die Hauptkriegsverbrecher vom 14.11.1945 bis 1.10.1946“, Nürnberg 1949, Dokument Nr. NG-2586-E 17

[6] Gudrun Schwarz, „Die national-sozialistischen Lager“, Frankfurt/Main 1990, S. 213

[7] Adalbert Rückerl u.a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas“, Frankfurt/Main 1986, S. 183

[8] Yuri Suhl (Hg.), „They fought back – The Story of Jewish Resistance in Nazi Europe“, New York 1968, p. 49

[9] Adalbert Rückerl u.a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas“, Frankfurt/Main 1986, S. 185

[10] Gudrun Schwarz, „Die national-sozialistischen Lager“, Frankfurt/Main 1990, S. 216

[11] Adalbert Rückerl u.a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas“, Frankfurt/Main 1986, S. 191

[12] J. Marszalek, „Majdanek – Geschichte und Wirklichkeit des Vernichtungslagers“, Warschau 1981, S. 133

[13] שם, עמ' 141.

[14] Gudrun Schwarz, „Die national-sozialistischen Lager“, Frankfurt/Main 1990, S. 146 ff.

[15] Ota Kraus, Erich Kulka, „Die Todes-fabrik Auschwitz“, Berlin 1992, S. 22

[16] Romani Rose, Walter Weiss, „Sinti und Roma im ‚Dritten Reich‘ – Das Programm der Vernichtung durch Arbeit“, Götingen 1991, S. 10

[17] Jahn Sehn, „KZ Auschwitz-Birkenau“, Warschau 1957, S. 21

[18] Hermann Lagbein „Die Stärkeren“, Köln 1982, S. 104

[19] Eugen Kogon, „Der SS-Staat“, München, 1974, S. 142

[20] Hermann Lagbein „Die Stärkeren“, Köln 1982, S. 140

[21] Jahn Sehn, „KZ Auschwitz-Birkenau“, Warschau 1957, S. 153

[22] שם, עמ' 170.

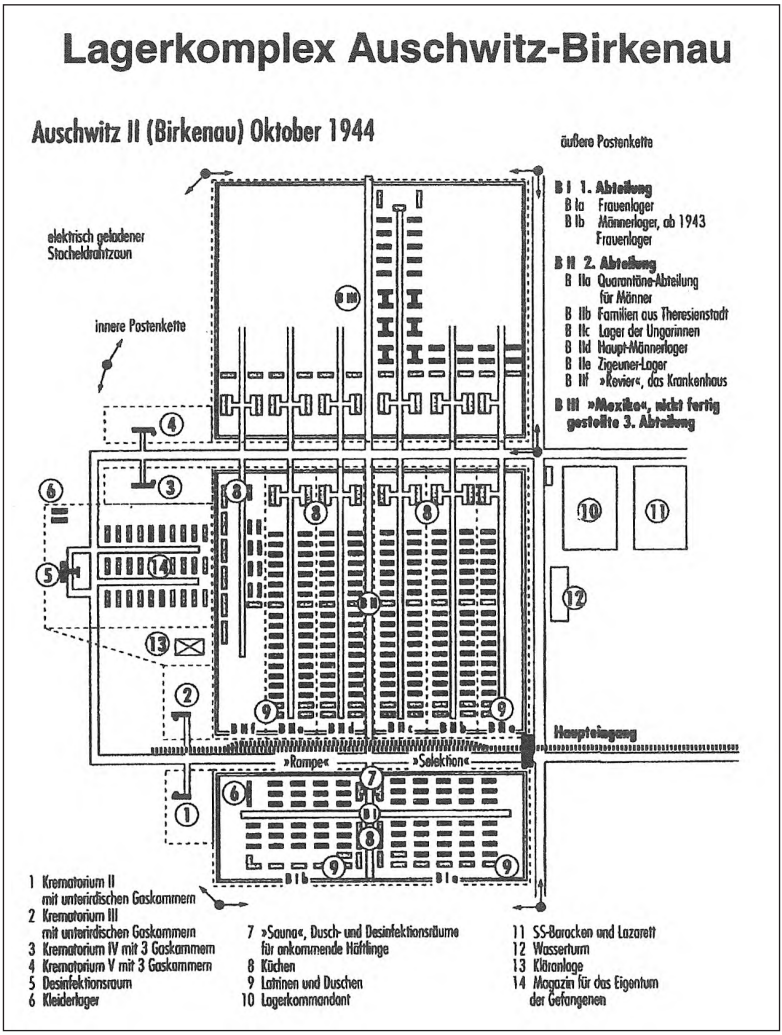

קומפלקס המחנות אושוויץ-בירקנאו

אושוויץ II (בירקנאו) אוקטובר 1944

1 משרפה II עם תאי גזים תת-קרקעיים
2 משרפה III עם תאי גזים תת קרקעיים
3 משרפה IV עם 3 תאי גזים
4 משרפה V עם 3 תאי גזים
5 אולם חיטוי
6 מחסן בגדים
7 "סאונה", מקלחות ואולמות חיטוי לאסירים בהגעתם
8 מטבחים
9 מחראות ומקלחות
10 מפקד המחנה
11 ביתני אס-אס ומרפאה
12 מגדל מים
13 מתקן טיהור שפכים
14 מחסן לרכוש אסירים

BI מחלקה ראשונה
BI a מחנה נשים
BI b מחנה גברים, משנת 1943 מחנה נשים

BII מחלקה שנייה
BII a מחלקת הסגר לגברים
BII b משפחות מטרזיינשאדט
BII c מחנה ההונגריות
BII d מחנה גברים ראשי
BII e מחנה צוענים
BII f בית החולים

BIII "מקסיקו" מחלקה שלישית שהקמתה לא הסתיימה

אושוויץ-בירקנאו
מרכז מכונת ההשמדה הנאצית

המשלוח

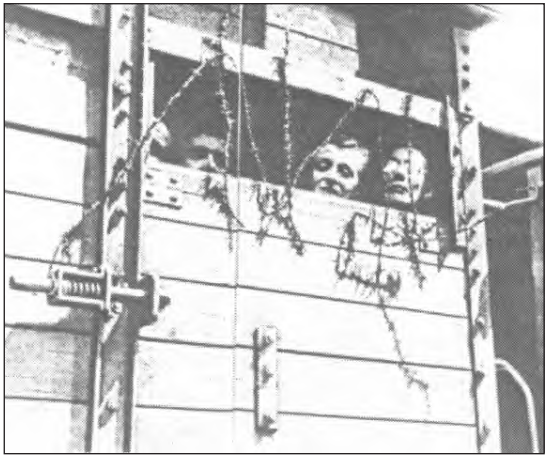

הנסיעה בקרונות בקר סגורים, על פי רוב מסורגים, הייתה אכזרית ביותר. בכל קרון מתו אסירים בשל תנאי הנסיעה, לעיתים מאות אחדות למשלוח.

קרונות הבקר נפתחו רק בהגיעם לכבש המוות של מחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו.

סלקציה

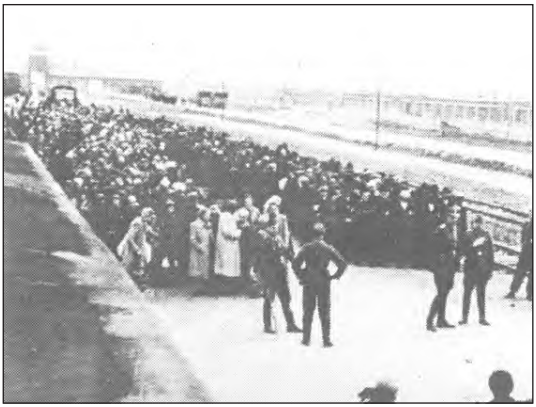

יום ולילה הגיעו רכבות עם אסירים אל הכבש באושוויץ-בירקנאו, אשר נבנה במיוחד לייעודו והוביל אל תאי הגזים.

על האסירים פקדו להשאיר את מטענם בקרונות. המגיעים במשלוחים היו צריכים לעבור בסך אחד-אחד לפני רופא אס-אס, אשר החליט אם האסיר יעבוד תחילה בעבודות פרך בשביל הנאצים או שיירצח מיד בתאי הגזים. רק אחוז קטן של המגיעים במשלוחים נשלח למחנה הריכוז.

נשים עם ילדים, קשישים, נכים וחולים נרצחו מיד בגז רעיל.

השמדה

ראשית הונסו הנשים עם הילדים אל תוך תאי הגזים.

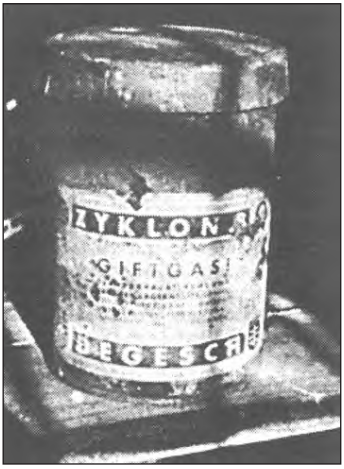

"הדלת נסגרה כעת במהירות, והגז הושלך מיד מן החרכים המיועדים לכך בתקרת תאי הגזים דרך פיר עד הרצפה. הדבר הביא להיווצרותו המיידית של הגז." (מתוך רשימותיו של הס, מפקד אושוויץ)

מחסן באושוויץ-בירקנאו עם נעליים של קורבנות הרצח הנאצי

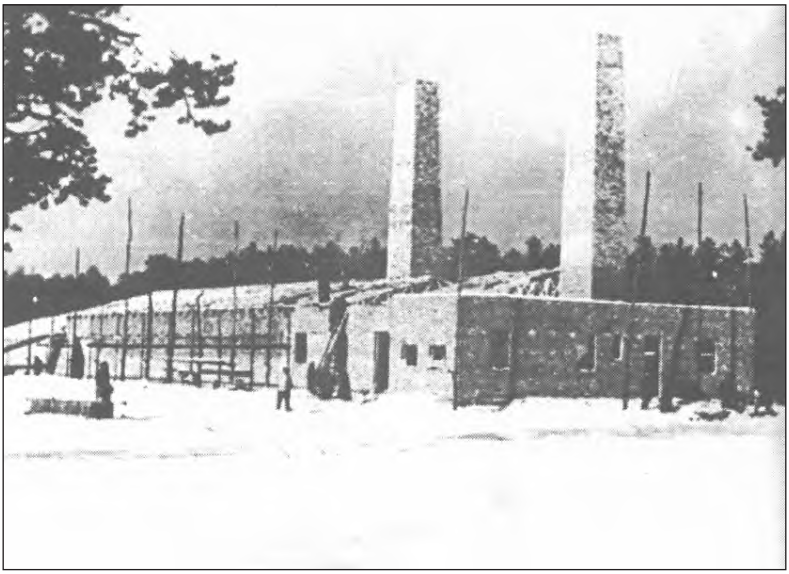

בית החרושת למוות מס' III באושוויץ-בירקנאו, הענקי במימדיו

ג. בגנות תיאור מקל של פשעי הנאצים באושוויץ

דו"ח הוועדה הסובייטית מ-1945 והדו"ח של רודולף ורבה על מספר הנרצחים באושוויץ

בשנים האחרונות הועמד בזימן שאלה מספר הנרצחים באושוויץ אשר נקבע במשפטי נירנברג, לא רק על ידי הנאצים עצמם, אלא גם מצד רשויות רשמיות בהחלט. בשנת 1990 הוסר הלוח שהיה קבוע על כבש-המוות באושוויץ-בירקנאו, אשר קבע כי מספר הנרצחים בקומפלקס המחנות אושוויץ עומד על 4 מיליון לערך, והוצגו "מספרים חדשים". התקשורת במערב-גרמניה עטה על הנתונים הללו, גם מצד היסטוריונים מערב-גרמנים נשמעה הטענה, ועדיין נשמעת, כי "על בסיס מחקרים חדשים" מספר הנרצחים עומד על בין מיליון ל-1.3 מיליון.[1] מספרים אלה מחושבים על פי סטטיסטיקות נאציות שהשתמרו, ואשר מוצגות כ"בעלות תוקף מדעי". זהו שקר שמופץ בעזות מצח, זוהי דמגוגיה. מדבריהם של הדמגוגים הריאקציונרים משתמע כי רק מה שהשאיר בידינו התיעוד הנאצי שהשתמר, מכיל את האמת התקפה על מספר קורבנות הרצח באושוויץ! הם מטשטשים ביודעין ומתעלמים מכך שהייתה פקודה של הימלר לחסל מסמכים על מספרי הטרנספורטים למחנות ההשמדה, הם מעלימים את העובדה שהנאצים עשו כל שביכולתם כדי להשמיד את ההוכחות על רצח העם הנפשע שביצעו, ולהשחית את כל המסמכים שמתעדים את מספר קורבנות הרצח באושוויץ – או כלל לא להנפיק אותם מלכתחילה.

בעזרת התכסיס הזה מסלקים ב"חישובים החדשים" מן האמת ההיסטורית את הקורבנות, נרצחי אושוויץ, שלא מופיעים היום במסמכים הנאציים! בעזרת שיטה זו הופך מספר הנרצחים באושוויץ לעניין יחסי.

מתעלמים מהצהרות של אסירים לשעבר או של רוצחי אס-אס, כמו גם מבירורים של היסטוריונים, או שמציגים אותם כבלתי נכונים, כמו למשל את הצהרותיהם של:

- רודולף ורבה, חבר ב"זונדרקומנדו" באושוויץ-בירקנאו, שהמספר שהוא מגיע אליו בספירותיו הוא 2,5 מיליון נרצחים.
- הרוצח הנאצי ומפקד מחנה אושוויץ, הס, שנקב במספר נרצחים של 3 מיליון עד דצמבר 1943, וזאת בהצהרה בשבועה בתאריך 5.4.1946 במסגרת משפטי נירנברג נגד פושעי המלחמה הנאצים העיקריים.[2]
- ראש הגסטפו במחנה אושוויץ, גראבֶּר, שאמר בתאריך 18.9.1945 כאמירה לפרוטוקול שעד אוקטובר 1943 היו לפחות 3 מיליון נרצחים. (47/79)[3]
- וכן של הוועדה הסובייטית מ-1945 לחקר פשעי הנאצים בקומפלקס המחנות אושוויץ, שהמספר שאליו הם מגיעים בדו"ח שלהם הוא 4 מיליון עד שחרור אושוויץ בידי הצבא האדום.

הנאצים של ימינו מתמוגגים ומנצלים את הראייה היחסית של פשעי הנאצים וחוגגים את נצחונם. נטיית הדיווחים על אושוויץ באמצעי התקשורת במערב-גרמניה היא לטעון באופן מתחדד והולך: זה לא היה נורא עד כדי כך.

נגד תיאור מקל זה של פשעי המלחמה של הנאצים ברצוננו להביא קטעים מתוך טיעוניהם של רודולף ורבה ושל הוועדה הסובייטית, מצוטטים מילה במילה. ברצוננו לעורר את זיכרון המסמכים הנשכחים האלה, אשר מביאים בחשבון את אלה שנרצחו מיד עם הגיעם אל הכבש, ומנסים להעריך, ככל שהדבר ניתן, את מספרם המשוער של הנרצחים באושוויץ.

[1] taz, 18.7.1990

[2] „Der Nürnberger Prozess gegen die Hauptkriegsverbrecher vom 14.11.1945 bis 1.10.1946“, Band 32, Nürnberg 1947, Beweisstück PS-3868

[3] Hermann Langbein, „Menschen in Auschwitz“, Wien 1972, S. 79

מסמך:

דברי הוועדה הסובייטית לעניין הנרצחים בקומפלקס המחנות אושוויץ

לפני נסיגתם עשו הגרמנים ניסיון קפדני לטשטש את עקבות פשעיהם הנתעבים באושוויץ, והשחיתו את כל המסמכים שמהם יכול היה העולם כולו לדעת את מספרם המדויק של בני האדם שהומתו באושוויץ. אבל המתקנים הענקיים שהוקמו במחנה לשם השמדת חיי אדם, עדויותיהם של כלואים במחנה, ששוחררו על ידי הצבא האדום, הצהרותיהם של 200 עדים, מסמכים שנמצאו וראיות כבדות משקל אחרות, כל אלה די בהם כדי להצביע על התליינים הגרמנים כמי שביצעו הכחדה, המתה בגז ושריפה של מיליוני בני אדם במחנה אושוויץ. בחמש המשרפות, על 52 האביקים שבהן, יכלו הגרמנים להשמיד מאז הקמתן את מספר הכלואים הזה:

במשרפה מס' 1, שעמדה על תלה 24 חודשים, ניתן היה לשרוף 9000 גופות בחודש, כך שמתקבל מספר של 216,000 במשך כל זמן התקיימותה.

ואלו יתר המספרים: משרפה מס' 2, 19 חודשים, 90,000 גופות בחודש, מספר כולל של 1,710,000 גופות. משרפה מס' 3, 18 חודשים, 90,000 גופות בחודש, מספר כולל של 1,620,000 גופות. משרפה מס' 4, 17 חודשים, 45,000 גופות בחודש, מספר כולל של 765,000 גופות. משרפה מס' 5, 18 חודשים, 45,000 גופות בחודש.

חמש המשרפות יכלו לשרוף ביחד 279,000 גופות בחודש, כלומר מספר כולל של 5,121,000 גופות במשך התקיימותן הכולל.

מאחר שהגרמנים שרפו מספר גדול של גופות גם בתוך מוקדי מדורות, יש להעריך את תכולתם של מתקנים אלה להשמדת בני אדם באושוויץ כגבוהים יותר ממה שניתן להבין ממספרים אלה. ואולם גם אם מביאים בחשבון שאי-אלו משרפות לא תפקדו תפקוד רציף, קבעה הוועדה הטכנית כי:

במשך זמן התקיימותו של מחנה אושוויץ הרגו בו התליינים הגרמנים לא פחות מ-4,000,000 אזרחי ברית-המועצות, פולין, צרפת, יוגוסלביה, צ'כוסלובקיה, רומניה, הונגריה, בולגריה, הולנד, בלגיה, וארצות אחרות.

(„Der Nürnberger Prozess gegen die Hauptkriegsverbrecher vom 14.11.1945 bis 1.10.1946“, Band 39, S. 260-261)

מסמך:
מתוך הצהרתו של רודולף ורבה במשפט אייכמן

באופן כללי אני יכול לומר שנתוני הסטטיסטיקה שלי, שנמסרו באפריל 1944 בצ'כוסלובקיה לנציגי הארגונים הציוניים, מתבססים על הדברים האלה:

א. על תצפיות ישירות ברכבות ובמספרי הקרונות.
ב. על שיחות בנושא עם אנשים שהגיעו בטרנספורטים ושלא הומתו מיד עם הגעתם, אלא הפכו לאסירים במחנה.
ג. על גישה שהייתה לי למסמכים של מה שכונה "מחלקה כלכלית" ועסקה ברכושם של מי שהומתו.
ד. על דו"חות של הלשכה של מחנה ההסגר באושוויץ שאליהם הייתה לי גישה.
ה. כל המספרים האלה נבדקו בדרכי מידע ישיר עלי ידי האסירים שעבדו בתאי הגזים ובמשרפות באושוויץ, והכירו את המספרים המדוייקים כי היתה להם נגיעה ישירה לגופות המתים.

על בסיס האינפורמציה שאספתי ובדקתי בדרכים הנזכרות לעיל הכנתי בזמן המלחמה את החישובים הסטטיסטיים שלי. הם היו חלק מן החומר של התביעה במשפטי נירנברג וסוכמו במסמך שסימונו NG1061.

לפי חישובים סטטיסטיים אלה הגיע מספרם של בני האדם שהומתו באושוויץ עד 7 באפריל 1944 ל-1,750,000 בערך, עם סטייה מירבית אפשרית שלא עולה על 10%.

ברצוני להפנות את תשומת הלב לכך שנתונים סטטיסטיים אלה מכילים רק מספרים שמתייחסים לאנשים שהומתו באושוויץ בזמן שעד 7 באפריל 1944, ושהמספר הכולל שעלה מן החישובים הסטטיסטיים שלי לא כולל אנשים שהומתו לאחר 7 באפריל 1944, הונגרים בעיקרם, אשר אינם מופיעים בסטטיסטיקה שלי, שכן השמדתם החלה רק במאי 1944, ואם כך יותר מחודש אחרי בריחתי מאושוויץ. סך האנשים בטרנספורטים ההונגריים אשר נשלחו למוות הגיע ל-400,000 איש לערך, והדבר מעלה את מספר המומתים באושוויץ ל-2,150,000. מעבר לכך עברו באושוויץ 400,000 אסירים, ומסטטיסטיקות רשמיות מן הזמן שאחרי המלחמה עולה ש-50,000 מתוך ה-400,000 הללו חיים עדיין, כך שברשימת המתים של אושוויץ מתקבל בערך המספר 2,500,000. מספר זה של 2,500,000 הוא תוצאה: של הסכום הסופי בחישוביי הסטטיסטיים, ואליו נוסף המספר הידוע של 400,000 הונגרים שהומתו במאי, יוני ויולי 1944, וכן המספר הרשמי של בערך 350,000 אסירים רשומים שמתו באושוויץ.

כך מגיע על יסוד חישוביי מספר המתים הסופי במחנה הריכוז אושוויץ ל-2,500,000. בסיכומו של דבר ברצוני להפנות את תשומת הלב לכך שמפקד מחנה אושוויץ, רודולף הס, נאסר ונשפט שנתיים אחרי המלחמה, כלומר ב-1947. רודולף הס, שהיה אחראי על המתת המגיעים בגז רעיל, הצהיר לפני בית המשפט שנאסר עליו לשמור חישובים סטטיסטיים על מספר האנשים שהגיעו, וכי היה עליו לשלוח לברלין את הדוחות שלו בלי לשמור לו העתק מהם. אך מספר הקורבנות שהיה לְאֵל זיכרונו והערכתו לספק היה 2,500,000.

יוצא מכאן שהערכותיי עולות בקנה אחד עם מספר המתים לפי רודולף הס, אף על פי ששני המספרים חושבו באופן בלתי תלוי ותוך שימוש בשיטות שונות לחלוטין...

רודולף ורבה
שגרירות ישראל, לונדון,
16 ביולי 1961

(Rudolf Vrba, „Ich kann nicht vergeben“, München 1964, S. 312/313)

Vorwort

„Antisemitismus nennt man die Verbreitung von Feindschaft gegen die Juden. (...) Auch in anderen Ländern hat man nicht selten Gelegenheit, zu sehen, dass die Kapitalisten Feindschaft gegen die Juden schüren, um den Blick des Arbeiters zu trüben, um seine Aufmerksamkeit von dem wirklichen Feind der Werktätigen – vom Kapital – abzulenken. (...) Schmach und Schande über den, der Feindschaft gegen die Juden, Hass gegen andere Nationen sät."
(Lenin, „Über die Pogromhetze gegen die Juden", 1919, Werke Band 29, S. 239/240)

Der Antisemitismus war die Ideologie, die in der Praxis der Nazi-Diktatur zum industriell und staatlich durchorganisierten Völkermord an 6 Millionen Juden und Jüdinnen, vom Säugling bis zum Greis, beigetragen hat.

Der Antisemitismus in Deutschland hat eine viele Jahrhunderte alte Tradition, ist tief als negatives Erbe in der Geschichte des deutschen Volkes verwurzelt und reicht bis in die Reihen der Arbeiterbewegung. Er wurde keinesfalls erst durch die Nazifaschisten erfunden, er existierte auch in Westdeutschland von Anbeginn an und existiert heute in Deutschland in vielerlei Formen und Abstufungen. Nach der Ehrung der SS in Bitburg trat er wieder ungeniert an die Öffentlichkeit. Der Antisemitismus wurde für extrem rechte wie auch „linksliberale" Kreise wieder salonfähig und erstarkte.

Die jahrzehntelange zumindest in mancher Hinsicht an den Tag gelegte Zurückhaltung nach 1945 aufgrund der zu „frischen" Erinnerung an Auschwitz, das angebliche „Tabu" bezüglich der „Kritisierbarkeit von Juden", wird nun nach 40, 50 Jahren abgeschüttelt, und alte Vorurteile über angebliches „jüdisches Verhalten" erhalten freie Bahn. Gerade jene, die Auschwitz überlebt haben, die sozusagen eine lebendige Anklage gegen die Verbrechen der deutschen Imperialisten darstellen, werden diffamiert und angegriffen. Das geht bis zu dem infamen Vorwurf, dass nur die „Brutalsten" und „Skrupellosesten" angeblich dazu in der Lage waren, Auschwitz zu überleben. Das ist die besondere Form des Antisemitismus und der Judenhetze nach Auschwitz **wegen Auschwitz!**

Der Antisemitismus ist eine der extremsten Formen des Chauvinismus und Rassismus, bedroht unmittelbar die jüdische Bevölkerung in Deutschland und birgt die Gefahr von Pogromen in sich. Der Antisemitismus hat in den letzten Jahren extrem zugenommen. Verwüstungen und Zerstörungen von jüdischen Friedhöfen sind an der Tagesordnung, der antisemitische, nazifaschistische Terror reicht von Brandanschlägen auf die Gedenkstätte der ehemaligen Konzentrationslager Sachsenhausen und Buchenwald, über die Brandanschläge auf die Lübecker Synagoge bis hin zur brutalen Ermordung von Karl-Hans Rohn, der von den Nazis für einen Mann jüdischer Herkunft gehalten worden ist. Dies alles wurde möglich und angeheizt in der durch Repräsentanten des deutschen Staates verschärften antisemitischen Propaganda wie durch die salonfähig gemachte Leugnung des industriellen Völkermords in Auschwitz und in den anderen Vernichtungslagern.

Daher müssen die demokratischen und revolutionären Kräfte in Deutschland den verschärften Kampf gegen den Antisemitismus in all seinen Formen führen und die jüdische Bevölkerung in Deutschland in ihrem Kampf gegen Diskriminierung und Verfolgung solidarisch unterstützen und die Geschichte ihres Kampfes propagieren.

Denn es ist wie Stalin sagte, dass **„die Kommunisten als konsequente Internationalisten unversöhnliche und geschworene Feinde des Antisemitismus“** sind.
(Siehe Stalin, „Über den Antisemitismus“, 1931, Werke Band 13, S. 26)

Dabei gilt es gerade auch innerhalb der Arbeiterbewegung, keinerlei Zugeständnisse an pseudolinke, in Wirklichkeit antisemitische Auffassungen zu machen, wie etwa die Lüge, dass der Antisemitismus angeblich „antikapitalistische Elemente“ habe. Schon Engels hat diese zutiefst reaktionäre Vorstellung bekämpft:

„Der Antisemitismus (...) dient daher nur reaktionären Zwecken unter scheinbar sozialistischem Deckmantel ...“
(Engels, „Über den Antisemitismus“, 1890, Marx/Engels Werke, Band 22, S. 50)

In der Tradition von Marx und Engels muss dem Antisemitismus als einer durch und durch reaktionären Erscheinung der Ausbeuterordnungen unbarmherzig und vollständig der Krieg erklärt werden.

Dabei müssen in der Tradition des wissenschaftlichen Kommunismus, des Kampfes von Marx und Engels, aber gerade auch des wichtigen Kampfes von Lenin, Stalin und der Kommunistischen Internationalen, auch die Geschichte der Arbeiterbewegung, ihr Kampf zur Verteidigung der jüdischen Bevölkerung gegen die Angriffe der Antisemiten zur Zeit von Marx und Engels sowie die oft in der Hölle der KZs geführten Anstrengungen der Genossinnen und Genossen der KPD zum Schutz und zur Verteidigung der vom Antisemitismus direkt Betroffenen propagiert werden. Aber es müssen auch die Unterlassungen und Fehler der kommunistischen und Arbeiterbewegung, insbesondere der KPD, ihrer Führer und ihrer Kader auf theoretischem, propagandistischem und direkt praktischem Gebiet erkannt und aufgedeckt werden, um bewusst aus diesen Kämpfen wirklich für heute lernen zu können.

Einleitung

Am 20. Januar 1942 trafen sich die nazifaschistischen Henker, die Schergen des deutschen Monopolkapitals in einer Villa in Berlin, um den Völkermord an der jüdischen Bevölkerung Europas (und den Sinti und Roma Europas), der bereits begonnen hatte, zu koordinieren und zu perfektionieren. Ein welthistorisches Exempel sollte statuiert werden und wurde statuiert: Die fabrikmäßige, industrielle Ermordung ganzer Völker – das war der Plan! Und er wurde weitgehend durchgeführt. Es war vor allem der Kampf der Völker der Sowjetunion unter Führung der KPdSU(B) und Stalins, der die Mordmaschinerie der Nazis in den Vernichtungslagern in Polen beenden konnte. Doch für die kommunistische Weltbewegung, vor allem aber für die kommunistischen Kräfte in Deutschland genügt diese sehr wichtige Feststellung nicht.

Der „normale Terror" der Nazifaschisten

Für die kommunistischen Kräfte vor allem in Deutschland galt es nach der Niederschlagung des deutschen Imperialismus durch die Staaten der Anti-Hitler-Koalition, durch den antinazistischen Kampf der Völker, selbst die ganze Dimension des Nazifaschismus zu verstehen und in der Arbeiterklasse verständlich zu machen.

Was war geschehen? Und warum?

Die Arbeiterbewegung war 1933 geschlagen, ihre Organisationen, auch die der KPD wurden weitgehend zerschlagen. Die Gefängnisse und Konzentrationslager waren gefüllt mit den Genossinnen und Genossen der KPD.

In Deutschland sah sich der rassistische, nazistische Antisemitismus keinem ernsthaften Gegner im Inneren gegenüber. 1938 konnte er in landesweiten, staatlich organisierten Pogromen sein blutiges, mörderisches Gesicht beweisen:

Kaum ein nennenswerter Widerstand war zu verzeichnen, als die Synagogen brannten und 30.000 Mitglieder der Jüdischen Gemeinden verhaftet und in KZs verschleppt wurden.

Der Krieg, der seit 1939 die Situation in Nazi-Deutschland wesentlich prägte, wütete gegenüber den Völkern mit aller nazistischen Grausamkeit: Großstädte wie Warschau und Rotterdam wurden bombardiert, die Bevölkerung der okkupierten Länder wurde terrorisiert und zur Zwangsarbeit nach Deutschland verschleppt. Die Erschießungskommandos der deutschen Wehrmacht und der SS wüteten in den Dörfern und Städten, um Widerstand und Partisanenaktionen zu unterbinden, Geiselerschießungen gehörten zum Alltag in den besetzten Ländern.

Das rassistische Morden der „Einsatzgruppen" gegen die jüdische Bevölkerung in der sozialistischen Sowjetunion hatte schon begonnen, das Morden durch Giftgas war schon gestartet worden, als sich auf der Wannsee-Konferenz die Organisatoren eines Mordens anderer Art trafen und die Koordination der Deportationen in die Todesfabriken von Chelmno und Sobibor, Treblinka und Belzec, Majdanek und Auschwitz-Birkenau planten.

Eine neue Stufe des Terrors – die „industrielle" Ermordung ganzer Völker

Das Morden der deutschen Nazi-Verbrecher war umfassender, weitrei-

chender als das aller bisherigen faschistischen und reaktionären Ausbeuterregimes der Weltgeschichte. Die systematischen Massenmorde an der Bevölkerung ganzer Dörfer in Griechenland, in der Tschechoslowakei, in Polen, Jugoslawien, Albanien..., die Politik des Mordens durch Aushungerung der heldenhaften Leningrader Bevölkerung, die systematische Hinrichtung sowjetischer Kriegsgefangener – überall, wo sie auftauchten, demonstrierten die Nazis ihre Macht durch Ermordung ganzer Teile der Bevölkerung, wahllos vom Kleinkind bis zum ältesten Bewohner eines Dorfes. Ihr vorrangiges Ziel: Jeden Widerstand zu brechen, lähmendes Entsetzen zu verbreiten, eine Atmosphäre zu erzeugen, in der sich der Einzelne hilflos fühlt, machtlos wähnt und schon selbst beginnt zu glauben, dass die deutschen Nazibestien angeblich „unbesiegbar" seien.

Ja, all dies ist wahr und darf nicht aus der Analyse der Verbrechen des Nazi-Regimes ausgeklammert werden. Und dennoch unterscheidet sich diese Art des Mordens gegenüber der Ermordung der jüdischen Bevölkerung und der Sinti und Roma:

Es geht um die **Einmaligkeit des staatlich angeordneten, industriell organisierten, bürokratisch geregelten und mit preußischer Mentalität eiskalt durchgeführten Völkermordes.** Elf bis zwölf Millionen Menschen, die jüdische Bevölkerung und – in jeweils angehängten Waggons – die Sinti und Roma Europas sollten in Eisenbahnwaggons wie Vieh in die Vernichtungslager transportiert und dort ermordet werden: auf sie warteten riesige Gaskammern, in die bis zu 2.000 Menschen gepfercht wurden und Krematorien, in denen ihre Leichen verbrannt wurden.

Das Morden auf diese „deutsche Weise" begann. Die Fahrpläne der Züge, der zeitliche Ablauf der Deportationen, das „Durchkämmen" Europas nach Juden, all das wurde genauestens organisiert – als ginge es um Ungeziefer und nicht um Menschen, ganze Familien, ja um die gesamte jüdische Bevölkerung und die Bevölkerung der Sinti und Roma.

Wesentlich ist auch, einen weiteren Aspekt zu verstehen: Nicht vor allem um den Widerstand der jüdischen Bevölkerung zu brechen, wurden 250.000 deutsche Mitglieder der Jüdischen Gemeinden ermordet, wurden über fünf Millionen Juden aus allen besetzten Ländern ermordet und zudem eine halbe Million Sinti und Roma.

Natürlich, es wurde auch gemordet, um deren Geld, Hab und Gut zu rauben, es wurden ihnen die Goldzähne ausgebrochen und eingeschmolzen, ja selbst ihre Haare wurden geschoren und „verwertet". Es ist wahr, dass noch vor ihrer Ermordung Hunderttausende zur Sklavenarbeit verurteilt, dem Nazi-Regime und allen großen Konzernen des deutschen Imperialismus zur maximalen Ausbeutung überlassen wurden.

Aber weder die rein ökonomischen Profitinteressen noch die konkreten militärischen Erfordernisse können ausreichend erklären, warum in den Kriegsjahren und vor allem in den Jahren der sich abzeichnenden militärischen Niederlage des Nazi-Regimes die Nazi-Henker weiter die Züge mit Hunderttausenden von Menschen in die Vernichtungslager dirigierten, Millionen Menschen fabrikmäßig ermordeten.

Der Völkermord der Nazis – auch eine Drohung des deutschen Imperialismus für die Zukunft

Das deutsche Finanzkapital errichtete 1933 seine offen terroristische Diktatur und legte die politische Vertretung seiner Interessen in die Hände des Nazifaschismus. Die Entstehung und Geschichte des Nazifaschismus zeigen, dass er untrennbar mit den gesellschaftlichen Bedingungen und der herrschenden Klasse in Deutschland, mit dem deutschen Imperialismus und dem System des Kapitalismus verbunden war. Gleichzeitig betonen wir, dass ein Kampf gegen die Vulgarisierung des wissenschaftlichen Kommunismus nötig ist.

Ganz falsch ist jedenfalls die Vorstellung, dass sich aus der richtigen Feststellung, dass das NS-Regime die offen terroristische Diktatur des Finanzkapitals ist, angeblich automatisch ergebe, dass auch die Praxis des Völkermordes an der jüdischen Bevölkerung und an den Sinti und Roma „ökonomisch" erklärt werden müsse.

Denn der im Interesse des deutschen Imperialismus geschaffene nazifaschistische Staat, die nazifaschistische Ideologie haben durchaus ein gewisses Eigengewicht. Das System der Willkür und des Massenterrors, als Kennzeichen der nazifaschistischen Diktatur, schließt in sich ein, dass nicht jede Maßnahme des Nazi-Regimes unmittelbar aus den Interessen des Finanzkapitals, aus ökonomischen oder sogenannten „militärisch-rationalen" Gründen erklärt werden kann.

Die systematische Politik des Völkermordes an der jüdischen Bevölkerung Europas und den Sinti und Roma in Europa hat seine Wurzel zunächst und unmittelbar im System des nazifaschistischen Terrorregimes, das das ausdrückliche Ziel hatte, weltweit für tausend Jahre ein Exempel an Brutalität und Grausamkeit zu statuieren, wie es die Weltgeschichte bisher nicht gesehen hatte.

Dies geschah im tieferliegenden und langfristigen Interesse der eigentlichen Machtzentren des Nazi-Regimes, im Interesse des deutschen Monopolkapitals, des deutschen Imperialismus, der so allen Völkern der Welt zeigte, zu was er fähig ist.

Die Einmaligkeit des Völkermordes überdauerte bei weitem die Niederlage des deutschen Imperialismus im Zweiten Weltkrieg.

Der Völkermord, das System von Auschwitz als Ausgeburt des Weltsystems des Imperialismus, als Eigenschöpfung des deutschen Imperialismus wirkt heute mehr denn je als Fanal des weiterlebenden deutschen Imperialismus, der durch seine Niederlage nicht zerschlagen, sondern nur geschlagen wurde. Als Fanal und Drohung an alle Völker, sich „zu entscheiden", nun beim dritten Anlauf auf die Weltherrschaft dem deutschen Imperialismus „freiwillig" Platz zu machen, sich ihm zu unterwerfen!

* * *

Für die kommunistischen Kräfte in Deutschland bedeutet die Erinnerung an die Wannsee-Konferenz, sich der Aufgabe zu stellen, den Völkern der Welt, vor allem auch gegenüber der jüdischen Bevölkerung und den Sinti und Roma ihre Entschlossenheit zu beweisen, einem System den Krieg zu erklären, das die Todesmaschinerie von Auschwitz als Konsequenz in sich birgt: dem System des Imperialismus.

A. Einschnitte und Phasen des mörderischen antisemitischen Terrors der Nazifaschisten

■ Nachdem 1933 die deutschen Imperialisten die Hebel der Macht in die Hände der Nazis gelegt hatten, begann in Nazi-Deutschland sofort die Diskriminierung, Terrorisierung und Isolierung der Jüdinnen und Juden. Der antisemitische Terror in Nazi-Deutschland reichte schon direkt nach dem Januar 1933 von antisemitischen Gesetzen, Razzien und Überfällen der SA, über verbale Beleidigungen und Drohungen durch z. B. antisemitische öffentliche Schilder, antisemitische Hetze in der gesamten Nazi-Presse bis zu massenhaften körperlichen Angriffen, Schändung von jüdischen Friedhöfen und Synagogen.

Bereits am 1. April 1933 wurde in Nazi-Deutschland der staatlich organisierte Boykott von Unternehmen der Jüdinnen und Juden mit massenhafter Unterstützung von Teilen der deutschen Bevölkerung unter dem öffentlichen antisemitischen Aufruf „Die Juden sind unser Unglück! Kauft nicht bei Juden!" durchgeführt. Am 7. April 1933 erließen die Nazis das „Gesetz über die Wiederherstellung des Berufsbeamtentums", welches die „nichtarischen" Beamten (mit einigen Ausnahmen bis 1935) ausschaltete.

■ Ein wichtiger Einschnitt bei der Verschärfung des antisemitischen Nazi-Terrors waren die antisemitisch-rassistischen „Nürnberger Gesetze" von 1935 („Reichsbürger ist nur der Staatsangehörige deutschen und artverwandten Blutes", „Eheschließungen zwischen Juden und Staatsangehörigen deutschen oder artverwandten Blutes sind verboten", ebenso „außerehelicher Verkehr"). Vorausgegangen waren den „Nürnberger Gesetzen" eine antisemitische Offensive, mit antisemitischen Massenkundgebungen und -demonstrationen von Zehntausenden, ja Hunderttausenden Teilnehmern, massenhaften Boykotten von jüdischen Unternehmungen, einer erneuten Welle von Schändungen jüdischer Friedhöfe und Synagogen. Insgesamt wurde in der Phase von 1935 bis zum Novemberpogrom 1938 der staatliche Nazi-Terror gegen die Jüdinnen und Juden massiv verstärkt. Die „Arisierung", d. h. der Raub des Besitzes von Jüdinnen und Juden wurde rigoros vorangetrieben. Gleichzeitig wurden immer mehr Jüdinnen und Juden zur Flucht gezwungen. Bis Anfang 1938 waren von den ca. 500.000 im Jahr 1933 in Deutschland lebenden Jüdinnen und Juden ca. ein Drittel aus Deutschland vertrieben worden.

■ 1938 wurde der antisemitische Nazi-Terror weiter verschärft. Eine neue Welle antisemitischer Gesetze wurde Anfang 1938 verabschiedet (insgesamt verabschiedeten die Nazis über 2.000 antisemitische Gesetze von 1933 bis 1945!), worin praktisch die vollständige „Ausschaltung" der Jüdinnen und Juden aus dem wirtschaftlichen und sozialen Leben in Deutschland, die weitgehende Vollendung des Raubs am Besitz der Jüdinnen und Juden beschlossen wurde. Im Sommer 1938 werden neue Boykotte und antisemitische Kennzeichnungen jüdischer Geschäfte durchgeführt, jüdische Geschäfte werden landesweit geplündert und zerstört, allein in Berlin werden im Juni 1.500 Juden verhaftet und in die Nazi-KZs verschleppt, allein in Sachsen werden

1.350 antisemitische Veranstaltungen abgehalten.[1]

■ Die Deportation der 17.000 Juden und Jüdinnen mit polnischem Pass aus Deutschland nach Polen im Oktober 1938, das Nazi-Massaker am 9./10. November 1938 und die Verschleppung von 30.000 jüdischen Menschen in die Nazi-KZs waren weitere Einschnitte des antisemitischen Terrors der Nazifaschisten.

Direkt nach dem Novemberpogrom 1938 drohten die Nazi-Führer öffentlich mit der Vernichtung der Juden und Jüdinnen. Das „Schwarze Korps", eine Zeitung der SS, verkündete öffentlich mit Bezug auf eine Sitzung der führenden Nazi-Größen vom 12. November 1938, also zwei Tage nach dem Novemberpogrom, das „Ende des Judentums in Deutschland, seine restlose Vernichtung".[2] Am 30. Januar 1939 erklärte Hitler in einer öffentlichen Reichstagsrede vor aller Augen, die im Radio übertragen wurde, im „Völkischen Beobachter" abgedruckt und auch als Sonderdruck verteilt wurde, „die Vernichtung der jüdischen Rasse in Europa" in einem neuen Weltkrieg!

> „Wenn es dem internationalen Finanzjudentum in und außerhalb Europas gelingen sollte, die Völker noch einmal in einen Weltkrieg zu stürzen, dann wird das Ergebnis nicht die Bolschewisierung der Erde und damit der Sieg des Judentums sein, sondern die Vernichtung der jüdischen Rasse in Europa."[3]

■ Der Zweite Weltkrieg bedeutete einen tiefgehenden Einschnitt des antisemitischen Terrors der Nazifaschisten. Mit dem Überfall auf Polen am 1. September 1939 begann die Verwirklichung der nazistischen Drohungen, die massenhafte physische Vernichtung von „Fremdrassigen" und „rassisch Minderwertigen". Den Anfang machte die Ermordung Zehntausender bei der sogenannten „Euthanasie"-Aktion ab Januar 1940 sowie die Massenerschießungen in Polen vom Herbst 1939 bis Frühjahr 1940, bei denen Zehntausende Jüdinnen und Juden, Polinnen und Polen in Wäldern, Kiesgruben usw. durch Einsatzkommandos erschossen wurden. In dieser Phase kam es auch bereits zu groß angelegten, auf bestialische Weise durchgeführten Deportationen von Jüdinnen und Juden nach Polen, das von den Nazis als „Generalgouvernement" bezeichnet wurde. Die systematische Deportation der jüdischen Bevölkerung aus ganz Europa in von den Nazis errichteten Ghettos war Voraussetzung für den staatlich angeordneten und auf lange Sicht geplanten, industriell organisierten, bürokratisch geregelten und mit preußischer Mentalität durchgeführten Völkermord an der jüdischen Bevölkerung Europas.

■ Mit dem Überfall auf die Sowjetunion 1941 begann zugleich der Massenmord an den Jüdinnen und Juden der UdSSR. Die „Einsatzgruppen" und Polizeieinheiten durchkämmten systematisch die sowjetischen Städte und Dörfer und ermordeten bis 1943 über 1,5 Millionen Juden und Jüdinnen, Frauen, Kinder, Männer, Kranke und Alte. Die Strategie der Vernichtung aller Jüdinnen und Juden im gesamten Herrschaftsbereich der Nazis führte vor allem ab der Nazi-Ministerialbesprechung am 20. Januar 1942 („Wannsee-Konferenz") über die „Endlösung der Judenfrage" zum staatlich durchorganisierten industriellen Völkermord an mehreren Millionen Jüdinnen und Juden, in den Nazi-Vernichtungslagern

Auschwitz-Birkenau, Treblinka, Belzec, Majdanek-Lublin, Sobibor und Chelmno.[4]

[1] Rita Thalmann, Emmanuel Feinermann, „Die Kristallnacht", Frankfurt/Main 1988, S. 17; Daniel Jonah Goldhagen, „Hitlers willige Vollstrecker", Berlin 1996, S. 127

[2] „Das Schwarze Korps", 24.11.1938, nach: Daniel Jonah Goldhagen, „Hitlers willige Vollstrecker", Berlin 1996, S. 177/178

[3] Zitiert nach: Daniel Jonah Goldhagen, „Hitlers willige Vollstrecker", Berlin 1996, S. 178

[4] Siehe dazu genauer: Autorenkollektiv, „Über den Widerstand in den KZs und Vernichtungslagern des Nazifaschismus", Verlag Olga Benario und Herbert Baum, Offenbach 1998, S. 32 ff.

B. Die Vernichtungslager 1941 bis 1945

Die erste systematisch durchgeführte Vernichtungsaktion des Nazifaschismus in eigens dafür eingerichteten Vernichtungszentren richtete sich vor allem gegen Kranke und Behinderte (Kinder, Erwachsene und Greise), die im Nazi-Jargon als „lebensunwertes Leben" bezeichnet wurden und ermordet werden sollten.

Die Mordaktion lief unter Geheimhaltung im Oktober 1939 mit Beginn des Nazi-Überfalls auf Polen an, nachdem zuvor schon Zehntausende zumeist Behinderte aus Deutschland von den Nazis zwangssterilisiert worden waren. In umgebauten ehemaligen Heimen für Behinderte oder psychiatrischen Anstalten wurden die Kranken und Behinderten durch Kohlenmonoxid-Giftgas ermordet. Die reibungslos funktionierende Vernichtungsmaschinerie der Nazis – unter Mithilfe von Ärzten, die den Gashahn aufdrehten, Hilfsschullehrern, die aussonderten, und „Pflegern" und „Pflegerinnen", die die Opfer täuschten und in die Gaskammern trieben etc. – ermordete von Oktober 1939 bis August 1940 unter dem Tarnnamen „T 4" ca. 80.000 Kranke und Behinderte aus Polen, Deutschland und Österreich.[1] Die Vernichtungsanstalten waren Grafeneck, Brandenburg, Bernburg, Hadamar und Sonnenstein in Deutschland, Hartheim in Österreich. In die Gaskammern wurden bis zu 50 Menschen gepfercht, in Krematorien wurden die Leichen der Ermordeten verbrannt.

Im August 1941 wurde die Mordaktion offiziell „eingestellt". In Wirklichkeit ging sie nur auf andere Art und Weise, langsamer, versteckter weiter. Nun ließen die Nazi-„Ärzte" Kranke und Behinderte in Dutzenden von ehemaligen psychiatrischen Anstalten oder Krankenhäusern systematisch verhungern, spritzten sie zu Tode oder gaben ihnen andere tödliche Medikamente. Viele Kranke wurden in den KZs ermordet. Insgesamt fielen den „Euthanasie"-Morden der Nazis über 200.000 Kranke und Behinderte vor allem aus Polen, der Sowjetunion, Deutschland und Österreich zum Opfer.[2] Im Nürnberger Prozess wurde die Zahl der Ermordeten mit 270.000 angegeben.[3]

Ab Ende 1941 wurden die „Erfahrungen", die die Nazis bei der „T 4"-Mordaktion gesammelt hatten, bei der systematischen fabrikmäßigen Ermordung der europäischen Juden und der Sinti und Roma eingesetzt. Die Methode der Ermordung durch Giftgas wurde übernommen und „verbessert", die „Fachkräfte" der „Euthanasie"-Morde wurden in den Vernichtungslagern Sobibor, Treblinka und Belzec eingesetzt, die Kommandanten dieser Todesfabriken waren ehemalige „Mitarbeiter" von Hartheim, Brandenburg und Bernburg, die Gaskammern wurden nach Belzec, Majdanek und Treblinka gebracht und dort neu aufgebaut. Sie waren die Grundlage für die Steigerung des Nazi-Terrors zum hochindustrialisierten Völkermord.[4]

Die Errichtung der Vernichtungslager Chelmno, Belzec, Sobibor und Treblinka 1941/42

Mit dem Überfall auf die Sowjetunion im Juni 1941 begann eine neue Phase des systematischen Massenmords an der jüdischen Bevölkerung Europas. Die „Einsatzgruppen" der SS folgten

der Nazi-Wehrmacht und ermordeten hinter der Front 2 Millionen Menschen, vor allem Juden, bis zum Sommer 1942 durch Massenerschießungen und mit zu Gaskammern umgebauten LKWs. Doch diese Art des Mordens ging den Nazi-Mördern nicht schnell und reibungslos genug. Im Dezember 1941 wurde der systematische Aufbau von Vernichtungslagern beschlossen und danach deren Aufbau begonnen.

Bereits am 31. Juli 1941 beauftragte Göring den Chef der Gestapo und des SD, Heydrich, mit den „organisatorischen, sachlichen und materiellen Vorausmaßnahmen zur Durchführung der Endlösung der Judenfrage".[5]

Auf der Wannsee-Konferenz am 20.1.1942 trafen sich die nazifaschistischen Henker, die Schergen des deutschen Monopolkapitals, um den fabrikmäßigen Völkermord an der jüdischen Bevölkerung und an den Sinti und Roma zu koordinieren und zu perfektionieren. Es ging darum, ein weltweites Exempel „auf 1.000 Jahre" zu statuieren, einmalig in seiner Brutalität und Grausamkeit, wie es die Weltgeschichte bisher nicht gesehen hatte. Der deutsche Imperialismus wollte mit dem industriellen Völkermord vor allem das ideologische Programm der „Ausrottung der Juden, Zigeuner und slawischen Untermenschen" in die Tat umsetzen, die „Herrenmenschenmoral" zementieren und insgesamt mit seinem System von KZs und Vernichtungslagern die Herrschaft über die Völker mittels Furcht und Schrecken aufrechterhalten.

Ende 1941/Anfang 1942 waren die ersten Todesfabriken, deren einzige Funktion der Massenmord war, errichtet.

Diese Lager waren zweigeteilt. *Der erste Teil der Vernichtungslager* bestand aus der Rampe an den Bahngleisen (nach Chelmno wurden die Menschen in Lastwagen gepfercht transportiert), wo die zur Vernichtung bestimmten Menschen ankamen, aus dem *jüdischen „Sonderkommando"*, das mithelfen sollte, die ankommenden Opfer zu beruhigen, und die Kleider, Wertsachen etc. der Ermordeten sortieren musste. Die Wertsachen wurden dann in den Viehwaggons verstaut und zurück ins „Reich" geschickt.

Filip Müller, überlebender Häftling des „Sonderkommandos" vom Vernichtungslager Auschwitz-Birkenau, schidert im Film „Shoa", wie er in das „Sonderkommando" gezwungen wird:

> „Wir befanden uns ... in dem Verbrennungsraum des Krematoriums im Stammlager in Auschwitz. Und da wurden wir von diesem Verbrennungsraum hereingejagt in einen großen Raum. Und wurde uns befohlen, wir sollten die Leichen ausziehen. Ich guck mich um in dem Raum. Seh ich da einige hundert Leichen. Sie waren angezogen. Zwischen ihnen, durcheinander, lagen Koffer, Bündel, und hier und her hab ich gesehen zerstreute ... solche blauviolette Kristalle. Aber ich konnte mir nicht vorstellen, um was es ging. Das ist so, als wenn man einen Schlag, einen Blitz im Kopf bekommt ... Jetzt wenn wir einige ausgezogen haben, müssten wir dann die Öfen beschicken."
> (Claude Lanzmann, „Shoa", München 1988, S. 82/83)

Der zweite Teil der Lager, der vom ersten durch Stacheldraht und Sichtschutz abgetrennt war, bestand aus den Gas-

Der Plan der Wannsee-Konferenz: Die Ausrottung der jüdischen Bevölkerung Europas!

Geheime Reichssache!

30 Ausfertigungen
16.Ausfertigung

Unter entsprechender Leitung sollen nun im Zuge der Endlösung die Juden in geeigneter Weise im Osten zum Arbeitseinsatz kommen. In großen Arbeitskolonnen, unter Trennung der Geschlechter, werden die arbeitsfähigen Juden straßenbauend in diese Gebiete geführt, wobei zweifellos ein Großteil durch natürliche Verminderung ausfallen wird.

Der allfällig endlich verbleibende Restbestand wird, da es sich bei diesem zweifellos um den widerstandsfähigsten Teil handelt, entsprechend behandelt werden müssen, da dieser, eine natürliche Auslese darstellend, bei Freilassung als Keimzelle eines neuen jüdischen Aufbaues anzusprechen ist.

kammern, den Krematorien und dem Teil des „Sonderkommandos", der den zur Ermordung Bestimmten die Haare scheren, Kranke und Kleinkinder zu den Gaskammern transportieren, die Goldzähne aus den Mordopfern herausbrechen, die Gaskammern reinigen und die Verbrennung der Leichen durchführen musste. Selbst aus den Körpern der Mordopfer in den Vernichtungslagern schlug das deutsche Monopolkapital noch Profit heraus: Das Zahngold wurde eingeschmolzen, die Haare für die Rüstungsproduktion verwendet.

Die jüdischen Häftlinge wurden von der SS für diese „Sonderkommandos" aus den ankommenden Transporten ausgewählt. Die jüdischen „Sonderkommandos" wurden von der SS zu der Beteiligung an der schrecklichen Vernichtungsmaschinerie mit der Androhung gezwungen, ansonsten sofort ermordet zu werden. Die SS ließ die „Sonderkommandos" vor allem in der Anfangszeit nur wenige Tage oder Wochen leben; dann wurden sie ermordet und durch jüdische Hftlinge aus den neu ankommenden Transporten ersetzt.

Die SS-Lagerführung benötigte immer mehr Arbeitskräfte, die direkt aus den Todestransporten auch nach handwerklichen Fähigkeiten ausgesucht wurden, um die für das reibungslose Funktionieren der fabrikmäßigen Todesmaschinerie nötigen Arbeiten zu verrichten. Einige, vor allem spezialisierte Facharbeiter, mussten deshalb als Tischler, Schmiede, Schneider oder Schuster in den Todeslagern arbeiten. Die erzwungene Beteiligung an der bestialischen Vernichtungsmaschinerie – ohne offen Widerstand dagegen leisten zu können, weil jede auch noch so kleinste Widerstandshandlung die eigene Ermordung, meist auch die des gesamten „Sonderkommandos" bedeuten konnte –, tagtäglich der sich im ganzen Lager ausbreitende schreckliche Geruch von verbrannten Leichen – vor allem das führte zu einer großen *Demoralisierung* bei vielen Häftlingen. In Treblinka beendeten in den ersten Monaten jeden Tag Dutzende von Häftlingen ihr Leben selbst. Apathie, völlige Hoffnungslosigkeit bei den Häftlingen waren in dieser unvorstellbaren Hölle vorherrschend,

Um beide Bereiche des Vernichtungslagers war elektrisch geladener Stacheldraht gezogen. Überwacht wurden die Lager durch SS oder (meist ukrainische oder lettische) Hilfstruppen der SS, die auf Wachtürmen mit MGs postiert waren, und durch SS und Hilfstruppen innerhalb des Lagers.

Jeder noch so kleine Widerstand der an der Todesrampe ankommenden Häftlinge verzögerte oder stoppte kurzfristig die Vernichtungsmaschinerie, ja wenn er sich zu massenhaftem Widerstand ausweitete, konnte er auch den Sieg über die SS bedeuten. Um das zu verhindern, sollte der Transport die Häftlinge weitgehend körperlich und psychisch kaputtmachen. Doch die Nazis entwickelten weitere Methoden, um die Vernichtung immer weiter zu steigern, ein in seiner Bestialität noch nicht da gewesenes System, *eine Mischung von Täuschung und brutalem Terror.*

Die SS wandte „Zuckerbrot und Peitsche" gegen die ankommenden, durch den Transport in den Viehwaggons extrem geschwächten Häftlinge an. An der Rampe spielte zumindest in Sobibor Musik, Häftlinge des jüdischen „Sonderkommandos" mussten die Wertsachen der ankommenden jüdischen Menschen abtransportieren.

Auch damit wurde die Lüge des „Arbeitslagers“ suggeriert. Ein SS-Mörder erklärte in „freundlichem“ Ton, dass hier ein „Arbeitslager“ sei, dass sie aber, bevor sie „arbeiten“ könnten, sich zuerst einmal waschen müssten. Oft stand auch noch gut sichtbar ein Auto des „Roten Kreuzes“ in der Nähe, um die Ankommenden noch mehr zu täuschen. Der Vernichtungskomplex war geschickt getarnt und nicht als solcher zu erkennen.

Die täuschende „Ansprache“ der SS an der Rampe von Sobibor beschreibt Ada Lichtmann, eine Überlebende des Vernichtungslagers:

> „Wir hörten Wort für Wort, wie Oberscharführer Michel, auf einem kleinen Tisch stehend, die Menschen überzeugend beruhigte; er versprach ihnen, dass sie nach dem Bade alle ihre Sachen wieder zurückerhielten, und sagte, es sei an der Zeit, dass Juden produktive Glieder der Gesellschaft würden. Gegenwärtig werde man alle in die Ukraine befördern, wo sie leben und arbeiten könnten. Die Ansprache weckte Vertrauen und Begeisterung unter den Menschen.“
> (zitiert nach: Adalbert Rückerl u. a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas“, Frankfurt/Main 1986, S. 175)

Die „Begrüßung“ war verknüpft mit brutalem Terror. Bewaffnete SS-Leute und ukrainische Hilfstruppen prügelten auf die Häftlinge ein, hetzten sie im Laufschritt zum Vernichtungskomplex, damit für sie keine Zeit blieb, das eigentlich Unvorstellbare, was mit ihnen geschehen sollte, zu durchschauen. Alle, die sich in irgendeiner Art und Weise wehrten, wurden sofort ermordet.

Den SS-Terror auf dem Weg zu den Gaskammern in Treblinka schildert Abraham Goldfarb, ein Überlebender aus Treblinka:

> „Auf dem Weg zu den Gaskammern standen an beiden Seiten des Zaunes Deutsche mit Hunden. Die Hunde waren darauf abgerichtet, Menschen anzufallen; sie bissen die Männer in die Genitalien und die Frauen in die Brüste und rissen Fleischstücke heraus. Die Deutschen schlugen mit Peitschen und Eisenstangen auf die Menschen ein, um sie anzutreiben, so dass sie schnell in die ‚Duschen‘ drängten ... Die Deutschen trieben die rennenden Opfer an mit Rufen wie: ‚Schneller, schneller, das Wasser wird kalt, und andere müssen auch noch unter die Duschen!‘ Um den Schlägen zu entkommen, rannten die Opfer so schnell sie konnten zu den Gaskammern ...“
> (zitiert nach: Ebenda, S. 81)

Es gab als „Umkleideräume“ getarnte Räume oder Plätze, wo die Häftlinge ihre Kleider geordnet hinlegen mussten. Es schien, als sollten sie das deshalb machen, um nach dem „Bad“ ihre Sachen wiederzufinden. In Sobibor bekamen die Häftlinge teilweise auch Quittungen für abgegebene Wertsachen und Gepäckscheine zur noch besseren Täuschung. Mehrere Schilder in verschiedenen Sprachen suggerierten den Häftlingen, dass sie wirklich „zum Bad“ gingen. Kurz vor der Ermordung in den Gaskammern hielt ein SS-Mann, bevor er den Gashahn aufdrehte, noch einmal eine zur Täuschung bestimmte Rede. Die Gaskammern selbst sahen Duschräumen täuschend ähnlich. Dann wurden die Häftlinge meist mit brutaler Gewalt, Peitschenschlägen, Schüssen und bissigen Hunden in die Gaskammern gepfercht und ermordet.

Tausende Menschen waren noch nicht vernichtet, da rollten schon die nächsten Viehwaggons auf den Rampen an. Diese bestialische Vernichtung lief wie „am Fließband", fast ohne Pause.

Chelmno war das erste Vernichtungslager, das die Nazis errichteten (Ende 1941). Als Lagergelände diente ein altes Schloss. Die Wachmannschaft bestand aus 150 bis 180 SS-Männern sowie 10 bis 15 Gestapo-Leuten. Das Lager lag, wie auch Belzec, Sobibor und Treblinka, in Polen. Zwischen Dezember 1941 und April 1943 sowie zwischen April 1944 und Januar 1945 wurden dort mehr als 300.000 hauptsächlich jüdische Menschen durch Giftgas in LKWs mit Gaskammern – die schon die „Einsatzgruppen" der SS zur Ermordung von Hunderttausenden von Juden in der Sowjetunion „benutzt" hatten – bestialisch ermordet. 50 Menschen wurden in einen der umgebauten Wagen gepfercht. Zwei bis drei dieser Mörder-Wagen waren von den „Einsatzgruppen" abgezogen und nach Chelmno gebracht worden. Waren die Häftlinge durch die Autoabgase ermordet, wurden die Leichen in denselben Wagen in den 4 km entfernten Wald gefahren, wo das jüdische „Sonderkommando" sie in Erdgruben verbrennen musste. Das jüdische „Sonderkommando" bestand aus 30 bis 40 Häftlingen.

Belzec wurde Ende 1941/Anfang 1942 erbaut. Es war von den Ausmaßen her das kleinste „reine" Vernichtungslager der Nazis (265 Meter breit, 275 Meter lang). Von Mitte März bis Ende November 1942 wurden in Belzec 600.000 Menschen durch Giftgas ermordet, hauptsächlich jüdische Bevölkerung.[6] Sie wurden fabrikmäßig vernichtet. Auf einem Nebengleis fuhren die Viehwaggons mit den Häftlingen direkt ins Lager, wo diese in festinstallierten Gaskammern durch Giftgas aus Automotoren ermordet und in direkt daneben errichteten Gruben vergraben und später (bis Frühjahr 1943) dort verbrannt wurden. Laufend wurden von den Nazis in allen Vernichtungslagern „Experimente" mit Unterstützung von Chemikern, Verbrennungsexperten usw. ausgeführt, um die Vernichtung zu steigern.

Ein Ergebnis dieser barbarischen „Forschung" war: Ab Juli wurden in Belzec größere Gaskammern installiert, um die Vernichtung zu steigern. Sechs Gaskammern wurden gebaut, in denen 1.500 Menschen, ein Transport von 15 Viehwaggons, auf einmal ermordet werden konnten.[7]

Die Wachmannschaft des Lagers war auch hier nur klein, setzte sich aus 40 SS-Leuten und 80 Mann ukrainischer Hilfstruppen zusammen, die zuvor in SS-Lagern ausgebildet worden waren und von sogenannten „Volksdeutschen" geleitet wurden.

Das Vernichtungslager **Sobibor** lag wie Belzec in Ostpolen. Das Lager war im März 1942 an der Bahnlinie der Ortschaft Sobibor entlang gebaut worden. Das Gesamtlager war etwa 600 Meter lang und 400 Meter breit. Das Vorlager mit Bahnrampe, Wache, Lagerleitung und Verwaltung beherbergte auch die Unterkünfte der meisten der knapp 30 SS-Leute sowie der etwa 120 ukrainischen Wachleute.

Im Lager I befanden sich hauptsächlich die Werkstätten und Unterkünfte des jüdischen „Arbeitskommandos". Lager II bildete das sogenannte „Auffanglager" mit Entkleidungsbaracken und Lagerschuppen für Wertge-

genstände und Lebensmittel sowie Büros und SS-Unterkünften. Streng davon isoliert und nur durch einen 3 Meter breiten und etwa 150 Meter langen, mit Stacheldraht eingezäunten Weg (genannt „Schlauch") erreichbar, war das Lager III, der eigentliche Vernichtungssektor mit den Gaskammern und Massengräbern und einer Wohnbaracke für die dort arbeitenden jüdischen Häftlinge.

In neuen größeren Gaskammern, die im Herbst 1942 gebaut wurden, konnten 1.200 bis 1.300 Menschen ermordet werden. Als weitere technische Verbesserung der fabrikmäßigen Vernichtungsmaschinerie ersetzte eine Schmalspurbahn von 300 bis 400 Meter Länge mit 6 Loren und einer kleinen Diesellokomotive die anfangs von den Häftlingen gezogenen Karren. Die Kranken, Behinderten, Kleinkinder und Säuglinge konnten mit der Bahn direkt zu den Erschießungskommandos transportiert werden. Alle Leichen aus den Gaskammern wurden nun mit der Lorenbahn zu ausgeschachteten Gruben transportiert und auf großen Eisenrosten über offenem Feuer tagsüber und auch nachts verbrannt.

Insgesamt wurden die bis zur Liquidierung des Lagers Ende Oktober 1943 in Sobibor vernichteten Menschen im Gerichtsprozess von Hagen (Prozess gegen 12 SS-Leute, der am 6. September 1965 begann) auf 250.000 geschätzt. Genosse Alexander Pecerskij, der den Aufstand des „Sonderkommandos" leitete und überlebte, hat dies als „unverschämte Lüge" gebrandmarkt. Er ging auf Basis von Zählungen der Transporte durch die zur Arbeit ausgesuchten Lagerhäftlinge von über einer halben Million aus.[8]

In Sobibor umfasste das jüdische „Sonderkommando" etwa 600 Häftlinge, davon etwa ein Viertel Frauen.

Treblinka bestand von Juni 1942 bis November 1943. Auch in diesem Vernichtungslager hatten die Nazis nur eine relativ kleine Mördertruppe zur Bewachung, 30 SS-Männer und ca. 200 Mann ukrainische Hilfstruppen. Das jüdische „Sonderkommando" bestand aus 500 bis 1.200 Häftlingen.

Treblinka war das „reine" Vernichtungslager mit der höchsten industriellen Vernichtung. Ab August 1942 wurden in Treblinka neue Gaskammern gebaut. Insgesamt konnten jetzt 4.600 statt 600 Menschen auf einmal durch Giftgas ermordet werden.[9] Durch geringere Höhe der neuen Gaskammern konnte die Ermordung der Opfer beschleunigt werden. Auch die Verbrennung der Leichen in einer bestimmten Zeit wurde in Treblinka im Vergleich zu Chelmno, Belzec und Sobibor weiter gesteigert. Auf riesigen Rosten (50 Meter lang und 25 Meter breit), die auf gemauerten Sockeln lagen, wurden auf einmal bis zu 3.000 Leichen verbrannt.[10]

800.000 bis 900.000 Menschen, vor allem die jüdische Bevölkerung aus den jüdischen Ghettos von Wilna, Warschau und Bialystok, wurden dort in eineinhalb Jahren vernichtet.[11] Doch selbst diese Bestialität wurde vom Nazifaschismus noch übertroffen – durch das Vernichtungslager Auschwitz-Birkenau, der widerlichsten Barbarei, die der Nazi-Faschismus hervorgebracht hat.

Errichtung von Vernichtungslagern im KZ Majdanek und im KZ Auschwitz-Birkenau 1941

Um den Völkermord an der jüdischen Bevölkerung, den Sinti und Roma zu steigern, errichteten die Nazis weitere Vernichtungslager, die sich von Chelmno, Belzec, Sobibor und Treblinka unterschieden:

Der **Lagerkomplex Auschwitz-Birkenau** und auch das **Lager Majdanek-Lublin** waren nicht immer „normale" KZs, sondern hatten ab Ende 1941 eine *Doppelfunktion, waren gleichzeitig auch Vernichtungslager.*

Im **KZ Majdanek-Lublin**, das direkt neben der Stadt Lublin lag, wurde ein Vernichtungslager errichtet, das direkt an das KZ angegliedert war. Es bestand aus Gaskammern und Krematorien. Insgesamt wurden in Majdanek-Lublin von Oktober 1941 bis Juli 1944 über 360.000 Menschen von den Nazis ermordet, davon ca. 160.000 infolge von Hunger, Krankheit, Prügel, Folter etc., d. h. nicht durch das Vernichtungslager.[12] Ungefähr 200.000 wurden durch Giftgas ermordet, aber auch durch riesige barbarische Massenexekutionen wie z. B. im November 1943, wo an einem Tag in Majdanek-Lublin 18.000 jüdische Häftlinge (zusammen mit den Exekutionen in einigen Nebenlagern von Majdanek am selben Tag 42.000) von der SS erschossen, dann teilweise bei lebendigem Leibe verscharrt wurden.[13]

Der **Lagerkomplex Auschwitz** wurde in Polen in der Nähe der Stadt Oswiecim von der SS bewusst auf sumpfigem Land errichtet, wo es nur ungenießbares Wasser und ungesunde Luft gab, und bestand auf dem Höhepunkt seiner Ausdehnung aus insgesamt 50 Lagern.[14] Er war ab 1942 das Zentrum des KZ-Systems der Nazis.

Die wichtigsten Lager dieses Komplexes waren das sogenannte **Stammlager (Auschwitz I)**, das **KZ Auschwitz-Birkenau** mit dem direkt angegliederten **Vernichtungslager Auschwitz-Birkenau (Auschwitz II)**, die ca. 3 km vom Stammlager entfernt lagen, und das **IG-Farben-KZ, Monowitz (Auschwitz III)**.[15] Die Wachmannschaft für den gesamten Lagerkomplex Auschwitz bestand aus 3.000 SS-Männern.

Im **Stammlager Auschwitz** waren im Durchschnitt ca. 20.000 Häftlinge eingesperrt. Dort saß der Kommandant des gesamten Lagerkomplexes Auschwitz, Höß, sowie die Führung der SS-Wachmannschaften, die „Verwaltung" des ganzen Lagerkomplexes. Das Stammlager war ein „reines" Nazi-KZ.

Das **KZ Monowitz** diente dazu, den IG-Farben-Komplex zur Herstellung kriegswichtiger Rohstoffe, wie synthetisches Benzin und Gummi, aufzubauen und am laufen zu halten. 25.000 Sklaven mussten dort ständig unter brutalsten Bedingungen arbeiten. Insgesamt mussten über 300.000 Häftlinge in Monowitz Sklavenarbeit leisten, wenigstens 30.000 wurden dort durch die Sklavenarbeit oder die SS ermordet.[16]

Das **KZ Auschwitz-Birkenau** bestand aus mehreren Teilen. Es gab dort einen riesigen stadtähnlichen KZ-Komplex, bestehend aus mehreren durch Stacheldraht voneinander getrennten Frauen- und Männerlagern und ein Lager nur für Sinti und Roma sowie zeitweise ein sogenanntes „Tschechisches Familienlager", in dem Frauen, Männer und Kinder aus der Tschechoslowakei bis zu ihrer Vernichtung ein-

Lagerkomplex Auschwitz-Birkenau

Auschwitz II (Birkenau) Oktober 1944

äußere Postenkette

elektrisch geladener Stacheldrahtzaun

innere Postenkette

B I 1. Abteilung
B Ia Frauenlager
B Ib Männerlager, ab 1943 Frauenlager

B II 2. Abteilung
B IIa Quarantäne-Abteilung für Männer
B IIb Familien aus Theresienstadt
B IIc Lager der Ungarinnen
B IId Haupt-Männerlager
B IIe Zigeuner-Lager
B IIf »Revier«, das Krankenhaus

B III »Mexiko«, nicht fertig gestellte 3. Abteilung

Haupteingang

»Rampe« »Selektion«

1 Krematorium II mit unterirdischen Gaskammern
2 Krematorium III mit unterirdischen Gaskammern
3 Krematorium IV mit 3 Gaskammern
4 Krematorium V mit 3 Gaskammern
5 Desinfektionsraum
6 Kleiderlager
7 »Sauna«, Dusch- und Desinfektionsräume für ankommende Häftlinge
8 Küchen
9 Latrinen und Duschen
10 Lagerkommandant
11 SS-Baracken und Lazarett
12 Wasserturm
13 Kläranlage
14 Magazin für das Eigentum der Gefangenen

gepfercht wurden. Mitte 1943 betrug die „Belegstärke“ in Auschwitz-Birkenau 150.000 Häftlinge.[17]

Das KZ Auschwitz wird in Berichten von überlebenden Häftlingen im Vergleich zu anderen KZs als „wahre Hölle“ bezeichnet. An dem extrem hohen Prozentsatz der in einem Monat erfolgten Ermordungen wird deutlich, was damit gemeint ist. In Dachau lag dieser nach 1938 bei 3 bis 4 Prozent[18], in Buchenwald 1943 ca. 8,5 Prozent[19], im ganzen Lagerkomplex Auschwitz hingegen im Februar 1943 bei über 25 Prozent[20], d. h. mehr als ein Viertel der Häftlinge wurde jeden Monat ermordet. Länger als 3 bis 6 Monate konnte ein Häftling bei extremster Unterernährung meist nicht überleben.

Das Vernichtungslager Auschwitz-Birkenau – das bestialischste Massenmordinstrument des Nazifaschismus

Der wichtigste Teil des Lagers Auschwitz-Birkenau war für die Nazis das Vernichtungslager, das am höchsten industrialisierte, das mit dem ausgeklügeltsten – und ständig verbesserten – Vernichtungssystem ausgerüstet war.

Ab September 1941 wurde im Stammlager Auschwitz mit ersten Ermordungen durch Giftgas begonnen. Januar 1942 wurden dann in Auschwitz-Birkenau zwei Bauernhäuser zu Gaskammern umgebaut (von den Nazis „Bunker I und II“ genannt) und dort Menschen vernichtet. Bis zu 2.000 Menschen konnten dort auf einmal durch Giftgas ermordet werden. Das System von Täuschung und Terror funktionierte so wie in den „reinen“ Vernichtungslagern Chelmno, Belzec, Sobibor und Treblinka, war aber perfekter organisiert.

Systematisch wurde die Vernichtungsmaschinerie von Auschwitz-Birkenau ausgebaut. Eine mehrere hundert Meter lange Rampe wurde errichtet, die direkt ins Vernichtungslager führte. Dort kamen die Todestransporte in Viehwaggons an. Die Menschen, die sofort ermordet werden sollten, wurden selektiert und zu Vernichtungsfabriken getrieben, die seit *März/April 1943* zusätzlich zu „Bunker I und II“ ihre mörderische Funktion aufgenommen hatten: *Vier riesige hochtechnisierte Vernichtungskomplexe mit als „Umkleideräume“ getarnten riesigen Hallen, Gaskammern und integrierten Krematorien.* (Diese Todesfabriken wurden von den Nazis „Krematorien II – V“ genannt.)

Allein in die beiden Gaskammern der Todesfabriken II und III konnten jeweils 2.000 bis 3.000 Menschen auf einmal gepfercht werden, in die Gaskammern der Vernichtungsanlagen IV und V insgesamt 3.000 Menschen. Die Ermordung wurde mit dem Giftgas Zyklon B durchgeführt, das schneller wirkte als die Motorabgase. Nachdem die Menschen ermordet waren, wurde das Giftgas durch Ventilatoren, die durch Elektromotoren angetrieben wurden, aus den Gaskammern abgesaugt, die Leichen mit Aufzügen vor die Krematorien – die zeitweise Tag und Nacht in Betrieb waren – im selben Gebäude gebracht und dort sofort vernichtet. Es wurden auch öfters in riesigen Gruben neben den Todesfabriken Leichen der Ermordeten verbrannt. Durch diese Mord-Techniken wurde der Vernichtungsprozess noch weiter gesteigert als in Treblinka.

Alfred Wetzler, der im „Sonderkommando“ von Auschwitz-Birkenau war, berichtete nach seiner gemeinsamen Flucht mit Rudolf Vrba 1944 über den Vernichtungskomplex in Auschwitz-Birkenau:

„Derzeit sind in Birkenau 4 Krematorien in Betrieb. Zwei größere I und II, zwei kleinere III und IV. Die Krematorien der Type I und II bestehen aus drei Teilen. A der Ofenraum, B die große Halle, C die Vergasungskammer. Aus der Mitte des Ofenraumes ragt ein riesiger Kamin in die Höhe. Ringsum sind ... Öfen ... Daneben ist die große Vorbereitungshalle, die so ausgestattet ist, dass sie den Anschein erweckt, als ob man in einer Halle einer Badeanstalt wäre. Sie fasst 2.000 Personen und es soll sich angeblich darunter eine ebenso große Wartehalle befinden. Von hier geht eine Tür und einige Treppen führen hinunter in die etwas tiefer gelegene schmale und sehr lange Vergasungskammer. Die Wände dieser Kammer sind durch blinde Duschanlagen markiert, was einen riesigen Waschraum vortäuscht ... Von der Gaskammer führt durch die Halle ein Gleispaar zum Ofenraum. Die Vergasung wird nun so vorgenommen, dass die Unglücklichen in die Halle B gebracht werden, wo ihnen gesagt wird, dass sie in das Bad geführt werden. Dort müssen sie sich auskleiden. Hierauf werden sie in die Gaskammer gedrängt. Um diese Menge in die Kammer einpferchen zu können, werden öfters Schüsse abgegeben, um die sich bereits in der Kammer Befindlichen dazu zu veranlassen, dass sie sich zusammendrängen. Wenn schon alles in der Kammer ist, wird die schwere Tür verschlossen. Kurze Zeit wird dann gewartet, vermutlich darum, dass die Temperatur in der Kammer auf eine gewisse Höhe steigen soll, dann steigen SS-Männer mit Gasmasken auf das Dach, öffnen die Klappen und schütten aus Blechdosen ein Präparat in Staubform in die Kammer. Die Dosen tragen die Aufschrift ‚Zyklon zur Schädlingsbekämpfung‘ ... Nach 3 Minuten ist in der Kammer alles tot ... Die Kammer wird dann geöffnet, gelüftet und das Sonderkommando führt die Leichen auf flachen Feldbahnwagen zum Ofenraum, wo die Verbrennung stattfindet.“

(zitiert nach: Adalbert Rückerl u. a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas“, Frankfurt/Main 1986, S. 228 f.)

Auf dem Höhepunkt des Massenmordes von Auschwitz-Birkenau konnten theoretisch in 24 Stunden 60.000 Menschen ermordet werden.[21] Im Juni 1944 wurden in 24 Stunden 24.000 ungarische Juden vernichtet.[22]

In den KZs des Lagerkomplexes Auschwitz und im Vernichtungslager Auschwitz-Birkenau wurden von November 1941 bis Ende 1944 nach polnischen und sowjetischen Schätzungen von 1945, nach Aussagen u. a. von Höß, dem Kommandanten von Auschwitz, und nach Zählungen von Häftlingen zwischen 2,5 und 4 Millionen Menschen von den Nazis ermordet.

Das Vernichtungslager von Auschwitz-Birkenau war das bestialischste Massenmordinstrument, das der Nazifaschismus hervorgebracht hat.

[1] Wolfgang Jantzen, „Sozialgeschichte des Behindertenbetreuungswesens", München 1982, S. 156
[2] Ebenda
[3] Gudrun Schwarz, „Die nationalsozialistischen Lager", Frankfurt/Main 1990, S. 59
[4] Ernst Klee, „‚Euthanasie' im NS-Staat", Frankfurt/Main 1983, S. 460/461
[5] „Der Nürnberger Prozess gegen die Hauptkriegsverbrecher vom 14.11.1945 bis 1.10.1946", Nürnberg 1949, Dokument Nr. NG-2586–E 17
[6] Gudrun Schwarz, „Die nationalsozialistischen Lager", Frankfurt/Main 1990, S. 213
[7] Adalbert Rückerl u. a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas", Frankfurt/Main 1986, S. 183
[8] Yuri Suhl (Hg.), „They fought back – The Story of Jewish Resistance in Nazi Europe, New York 1968, S. 49
[9] Adalbert Rückerl u. a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas", Frankfurt/Main 1986, S. 185
[10] Gudrun Schwarz, „Die nationalsozialistischen Lager", Frankfurt/Main 1990, S. 216
[11] Adalbert Rückerl u. a. (Hg.), „Nationalsozialistische Massentötungen durch Giftgas", Frankfurt/Main 1986, S. 191
[12] J. Marszalek, „Majdanek – Geschichte und Wirklichkeit des Vernichtungslagers", Warschau 1981, S. 133
[13] Ebenda, S. 141
[14] Gudrun Schwarz, „Die nationalsozialistischen Lager", Frankfurt/Main 1990, S. 146 ff.
[15] Ota Kraus, Erich Kulka, „Die Todesfabrik Auschwitz", Berlin 1992, S. 22
[16] Romani Rose, Walter Weiss, „Sinti und Roma im „Dritten Reich" – Das Programm der Vernichtung durch Arbeit", Göttingen 1991, S. 10
[17] Jahn Sehn, „KZ Auschwitz-Birkenau", Warschau 1957, S. 21
[18] Hermann Langbein, „Die Stärkeren", Köln 1982, S. 104
[19] Eugen Kogon, „Der SS-Staat", München 1974, S. 142
[20] Hermann Langbein, „Die Stärkeren", Köln 1982, S. 140
[21] Jahn Sehn, „KZ Auschwitz-Birkenau", Warschau 1957, S. 153
[22] Ebenda, S. 170

Auschwitz-Birkenau

Das Zentrum der Vernichtungsmaschinerie der Nazis

Transport

Die Fahrt in verschlossenen, oftmals vergitterten Viehwaggons war grauenhaft. Durch den Transport wurden pro Waggon Dutzende von Häftlingen ermordet, teilweise pro Transport einige Hundert.

Die Viehwaggons wurden erst an der Todesrampe des Vernichtungslagers Auschwitz-Birkenau geöffnet.

Selektion

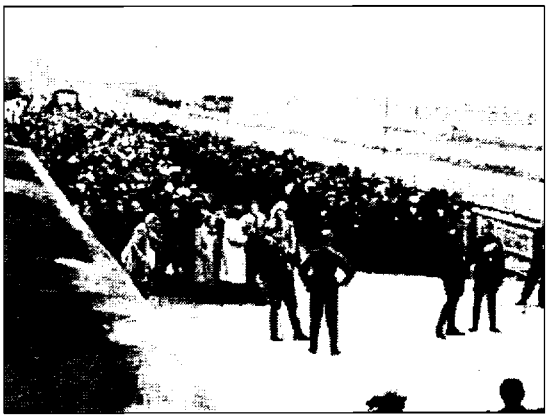

Tag und Nacht trafen auf einer besonders gebauten und zu den Gaskammern führenden Eisenbahnrampe in Auschwitz-Birkenau Züge mit Häftlingen ein.

Den Häftlingen wurde befohlen, das Gepäck in den Waggons zu lassen. Die Angekommenen mussten einzeln an einem SS-Arzt vorbeigehen, der entschied, ob der Häftling Zwangsarbeit für die Nazis leisten musste oder sofort in den Gaskammern ermordet wurde. Nur ein kleiner Prozentsatz der angekommenen Häftlinge kam ins KZ.

Frauen mit Kindern, Greise, Behinderte, Kranke wurden sofort durch Giftgas ermordet.

Vernichtung

Zuerst wurden die Frauen mit Kindern in die Gaskammern getrieben.

„Die Tür wurde nun schnell zugeschraubt, und das Gas sofort in die bereitstehenden Desinfektoren in die Einwurfluken durch die Decke der Gaskammer in einen Luftschacht bis zum Boden geworfen. Dies bewirkte die sofortige Entwicklung das Gases." (Aus den Aufzeichnungen von Höss, dem Kommandanten von Auschwitz)

Eine Lagerhalle mit Schuhen der Nazi-Mordopfer in Auschwitz-Birkenau

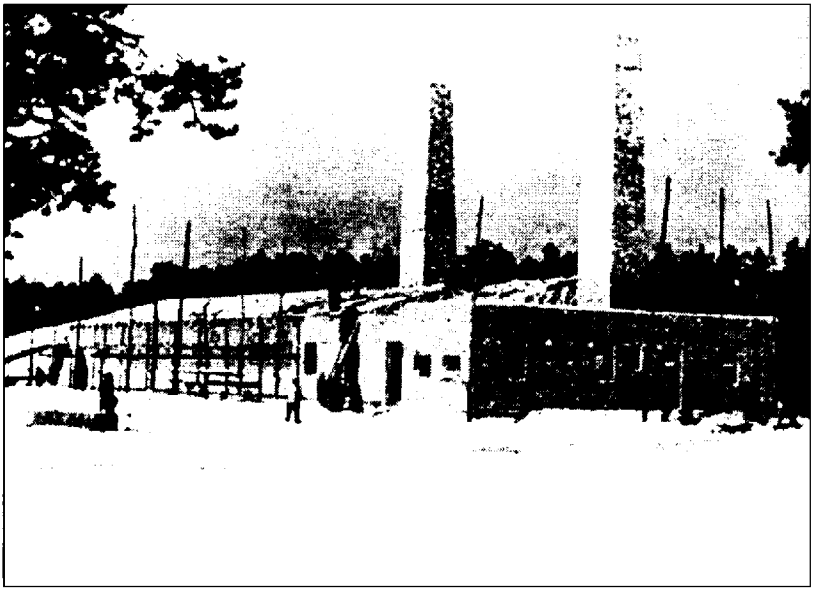

Die riesige Todesfabrik III von Auschwitz-Birkenau

C. Gegen die Verharmlosung der Naziverbrechen in Auschwitz

Der Bericht der sowjetischen Kommission von 1945 und der Bericht Rudolf Vrbas über die Zahl der Ermordeten in Auschwitz

In den letzten Jahren wurde die Zahl der in Auschwitz ermordeten Menschen, wie sie in den Nürnberger Prozessen festgestellt wurde, nicht nur von den Nazis selbst, sondern auch von „hochoffizieller" Seite in Frage gestellt. Es wurde 1990 an der Todesrampe von Auschwitz-Birkenau die Tafel entfernt, die die Zahl der im Lagerkomplex Auschwitz Ermordeten mit ca. 4 Millionen angab, „neue Zahlen" wurden präsentiert. Die westdeutschen Medien stürzten sich auf diese Zahlen, auch von westdeutschen Historikern wurde und wird behauptet, dass die Zahl der Ermordeten „aufgrund neuer Forschungsergebnisse" bei 1 bis 1,3 Millionen liege.[1] Diese Zahlen werden aufgrund von erhalten gebliebenen Statistiken der Nazis errechnet und als „wissenschaftlich gesichert" präsentiert. Das ist ein unverschämte Lüge und Demagogie. Die reaktionären Demagogen suggerieren: Nur das, was die Nazis an Dokumenten übriggelassen haben, stellt die geschichtliche Wahrheit über die Zahl der Mordopfer von Auschwitz dar! Sie verschweigen bewusst, dass es einen Himmler-Befehl gab, alle Dokumente über die Zahl der Transporte in die Vernichtungslager zu beseitigen, sie verschweigen bewusst, dass die Nazis alles versucht haben, sämtliche Beweise ihrer Völkermordverbrechen zu vernichten und die Dokumente, die die genaue Zahl der Mordopfer von Auschwitz dokumentieren, entweder zerstört oder nie angefertigt haben.

Mit diesem Manöver werden alle Mordopfer in Auschwitz, über die es heute keine Nazi-Dokumente gibt, bei den „neuesten Berechnungen" aus der geschichtlichen Wahrheit herausoperiert! Mit dieser Methode wird die Zahl der in Auschwitz Ermordeten relativiert.

Aussagen von ehemaligen Häftlingen oder SS-Mördern sowie Untersuchungen von Historikern werden ignoriert bzw. als falsch hingestellt, wie z. B. von

- Rudolf Vrba, Mitglied des „Sonderkommandos" in Auschwitz-Birkenau, der von 2,5 Millionen gezählten Ermordeten ausgeht,
- dem Nazi-Mörder und Lagerkommandanten von Auschwitz, Höß, der die Zahl der Ermordeten mit 3 Millionen bis Dezember 1943 in einer eidesstattlichen Erklärung vom 5.4.1946 für den Nürnberger Prozess gegen die Nazi-Hauptkriegsverbrecher angab[2],
- dem Leiter der Lager-Gestapo in Auschwitz, Grabner, der am 18.9.1945 zu Protokoll gab, dass es bis Oktober 1943 mindestens 3 Millionen Ermordete waren (47/79)[3],
- sowie der sowjetischen Kommission zur Untersuchung der Nazi-Verbrechen im Lagerkomplex Auschwitz von 1945, die in ihrem Bericht von 4 Millionen Ermordeten bis zur Befreiung von Auschwitz durch die Rote Armee ausgeht.

Genüsslich nützen die heutigen Nazis die Relativierung der Nazi-Verbrechen

aus und triumphieren. Die Tendenz der Berichterstattung in den westdeutschen Medien über Auschwitz wird immer eindeutiger: Es war gar nicht so schlimm.

Gegen diese Verharmlosung der Naziverbrechen wollen wir Auszüge der Argumentation von Rudolf Vrba und der sowjetischen Kommission im Wortlaut wiedergeben. Wir wollen diese vergessenen Dokumente in Erinnerung rufen, die die Zahl der direkt von der Rampe Ermordeten in ihre Untersuchung miteinbeziehen und versuchen – soweit es möglich ist – die ungefähre Zahl der in Auschwitz Ermordeten zu schätzen.

Die sowjetische Kommission zu den Ermordeten im Lagerkomplex Auschwitz

Vor ihrem Rückzug versuchten die Deutschen, sorgfältig alle Spuren ihrer scheußlichen Verbrechen in Auschwitz zu verwischen und zerstörten alle Dokumente, durch die die ganze Welt die genaue Zahl der in Auschwitz umgebrachten Menschen erfahren konnte. Aber die riesigen Einrichtungen, die zur Vernichtung von Menschenleben von ihnen im Lager errichtet worden waren, die Aussagen von Auschwitz-Gefangenen, die durch die Rote Armee befreit worden sind, die Aussage von 200 Zeugen, aufgefundene Dokumente und andere wesentliche Beweismittel genügen, um die deutschen Henker der Ausrottung, Vergasung und Verbrennung von Millionen von Menschen im Auschwitz-Lager zu überführen. In den fünf Krematorien allein mit ihren 52 Retorten konnten die Deutschen seit deren Fertigstellung die folgende Anzahl von Gefangenen vernichten:

Im Krematorium Nr. 1, das 24 Monate lang bestand, konnten monatlich 9.000 Leichen verbrannt werden, was eine Gesamtsumme von 216.000 während der ganzen Dauer des Bestehens ergibt.

Die entsprechenden Ziffern sind: Krematorium Nr. 2 19 Monate, 90.000 Leichen im Monat, Gesamtzahl 1.710.000 Leichen, Krematorium Nr. 3 18 Monate, 90.000 Leichen im Monat, Gesamtzahl 1.620.000 Leichen, Krematorium Nr. 4 17 Monate, 45.000 Leichen im Monat, Gesamtzahl 765.000 Leichen, Krematorium Nr. 5 18 Monate, 45.000 Leichen im Monat.

Die Gesamtfassungskraft der fünf Krematorien war 279.000 Leichen im Monat mit einer Gesamtzahl von 5.121.000 Leichen für die ganze Dauer ihres Bestehens.

Da die Deutschen auch eine große Zahl von Leichen auf Scheiterhaufen verbrannten, muss man die Fassungskraft der Einrichtungen für die Vernichtung von Menschen in Auschwitz tatsächlich höher veranschlagen als diese Zahl vermuten lässt. Aber auch wenn man berücksichtigt, dass einzelne Krematorien nicht voll gearbeitet und dass sie zeitweise stillgelegen haben mögen, hat die Technische Kommission festgestellt:

Im Laufe des Bestehens des Lagers Auschwitz haben die deutschen Henker dort nicht weniger als 4.000.000 Staatsangehörige der UdSSR, Polens, Frankreichs, Jugoslawiens, der Tschechoslowakei, Rumäniens, Ungarns, Bulgariens, Hollands, Belgiens und anderer Länder umgebracht.[4]

Zusammenfassend sei gesagt, dass meine statistischen Angaben, die im April 1944 den Vertretern der zionistischen Organisationen in der Tschechoslowakei übergeben wurden, auf folgendem beruhten:

a) Auf unmittelbarer Beobachtung der Züge und der Zahl der Wagen;
b) auf Rücksprache mit denjenigen Angehörigen der Transporte, die nicht unmittelbar nach der Ankunft getötet wurden, sondern als Häftlinge im Lager Auschwitz beibehalten wurden;
c) auf dem Umstand, dass ich Zugang zu Unterlagen der sogenannten Wirtschaftsabteilung hatte, die sich mit dem Eigentum der getöteten Personen befasste;
d) auf Berichten der Schreibstube des Quarantänelagers in Auschwitz, zu denen ich Zugang hatte;
e) alle diese Zahlen wurden durch unmittelbare Information von seiten jener Häftlinge überprüft, die in den Gaskammern und in den Krematorien von Auschwitz arbeiteten und die genauen Zahlen kannten, da sie mit den Leichen der getöteten Personen zu tun hatten.

Auf der Grundlage von Informationen, die in der oben angegebenen Weise gesammelt und überprüft wurden, wurden während des Krieges meine statistischen Unterlagen zusammengestellt; sie bildeten einen Teil des Materials der Anklage beim Nürnberger Prozess unter der Dokumentennummer NG 1061.

Gemäß diesen statistischen Unterlagen belief sich die Zahl der in Auschwitz getöteten Personen bis zum 7. April 1944 auf ungefähr 1.750.000, wobei der höchstmögliche Fehler ungefähr zehn Prozent nicht übersteigt.

Ich möchte darauf hinweisen, dass diese statistischen Angaben nur Zahlen bezüglich der in Auschwitz in der Zeit bis zum 7. April 1944 getöteten Personen enthalten und dass die Zahl, die sich aus meinen statistischen Unterlagen ergab, keine Personen einschloss, die nach dem 7. April 1944 getötet wurden, im wesentlichen Ungarn, die in meiner Statistik nicht aufgeführt waren, da ihre Ausrottung erst im Mai 1944 begann, also mehr als einen Monat nach meiner Flucht aus Auschwitz. Das Ergebnis der ungarischen Transporte belief sich auf etwa 400.000 getötete Personen, was die Zahl der in Auschwitz getöteten Personen auf 2.150.000 ansteigen lässt. Darüber hinaus haben 400.000 Häftlinge Auschwitz durchlaufen, und aus offiziellen Statistiken aus der Nachkriegszeit geht hervor, dass von diesen 400.000 Häftlingen ungefähr 50.000 noch lebten, so dass die Totenliste von Auschwitz etwa die Zahl 2.500.000 ergibt. Diese Zahl von 2.500.000 errechnet sich aus dem Endwert meiner statistischen Unterlagen im April 1944, wozu die bekannte Zahl von 400.000 Ungarn kommt, die im Mai, Juni und Juli 1944 getötet wurden, dazu die offizielle Zahl von etwa 350.000 registrierten Häftlingen, die in Auschwitz umgekommen sind.

Daher beläuft sich auf Grund meiner Berechnungen die endgültige Zahl der Toten im Konzentrationslager Auschwitz auf 2.500.000. Schließlich möchte ich noch darauf hinweisen, dass der Lagerkommandant von Auschwitz, Rudolf Höß, zwei Jahre nach dem

Krieg, also 1947, verhaftet und vor ein Gericht gestellt wurde. Vor diesem Gerichtshof erklärte Rudolf Höß, dem die Vergasung der Ankömmlinge unterstand, ihm sei verboten gewesen, irgendwelche statistischen Unterlagen über die Zahl der Menschen, die eintrafen, zu behalten, da er, ohne irgendwelche Durchschläge seiner Berichte einzubehalten, nur nach Berlin zu melden hatte. Soweit er dies aber auf Grund seiner Erinnerung und seiner Schätzung angeben könne, habe die Zahl der Opfer in Auschwitz 2.500.000 betragen.

So haben meine Schätzungen der Zahl der Toten durch Rudolf Höß, obwohl sie unabhängig voneinander und unter Benutzung verschiedener Methoden vorgenommen wurden, nichtsdestoweniger übereingestimmt...

Rudolf Vrba
Israelische Botschaft, London,
16. Juli 1961[5]

[1] taz, 18.7.1990

[2] „Der Nürnberger Prozess gegen die Hauptkriegsverbrecher vom 14.11.1945 bis 1.10.1946", Band 32, Nürnberg 1947, Beweisstück PS-3868

[3] Hermann Langbein, „Menschen in Auschwitz", Wien 1972, S. 79

[4] „Der Nürnberger Prozess gegen die Hauptkriegsverbrecher vom 14.11.1945 bis 1.10.1946", Band 39, S. 260–261

[5] Rudolf Vrba, „Ich kann nicht vergeben", München 1964, S. 312/313